

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1708 р. Російське військо під командуванням Олександра Меншикова захопило гетьманську столицю Батурин. Місто спалене, його захисників винищено. ■ 1721 р. Цар Петро коронувався імператором всеросійським. Росія офіційно проголосила себе імперією. ■ 1907 р. У Севастополі за вироком військово-морського суду страчено Опанаса Матюшенка, одного з керівників повстання на броненосці «Потьомкін». ■ 1914 р. Помер археолог Вікентій Хвойка (Хвойко). 1896-го відкрив перші місцезнаходження трипільської культури.

Листопадовий чин назавжди

Громадськість широко відзначила 83-тю річницю проголошення Західно-Української Народної Республіки. Ця подія увійшла в історію як Листопадовий чин. У Театрі опери та балету ім. Соломії Крушельницької відбулась урочиста академія. Львів'яни поклали квіти до могил героїв національно-визвольних змагань на Личаківському і Янівському цвинтарях. Молодь провела лампадковий похід вулицями Львова. Донині актуальні слова Президента ЗУНР Євгена Петрушевича про те, що український народ «самим пасивним чеканням на ласку світу нічого не досягне», повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Головна умова — затвердження бюджету

До Києва прибула місія Міжнародного валютного фонду на чолі з керівником II Європейського департаменту МВФ Джуліаном Беренгаутом. Основна мета місії — підготовка сьомого перегляду програми розширеного фінансування. Гості оцінять виконання Україною макроекономічних показників, зокрема виконання державного бюджету на кінець вересня поточного року. Крім того, місія МВФ ознайомиться з ходом виконання нашої країною умов, реалізація яких потрібна для отримання чергового траншу. Головною умовою є затвердження Верховною Радою бюджету на 2002 рік. У разі позитивного рішення МВФ Україна вже в грудні ц. р. може отримати чергові 375 мільйонів доларів.

Притулок отримати нелегко

Навколо питання міграції та біженців утворився певний правовий вакуум: на сьогодні воно регулюється не законами, а лише постановами Кабміну чи відомчими інструкціями. Минулого тижня Верховна Рада України обговорила в першому читанні законопроект «Про порядок надання притулку в Україні іноземцям та особам без громадянства».

(Закінчення на 2-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах»

4-5

У номер

Цей день наближали, як могли

Сьогодні в Маріуполі грандіозне свято: 2 листопада виповнюється рік, як Верховна Рада прийняла Закон України «Про особливості приватизації державного пакета акцій відкритого акціонерного товариства «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча». Закон закріпив за 39 тисячами металургів право стати власниками свого підприємства. Очікується, що участь в урочистостях візьме Президент України Леонід Кучма.

(Закінчення на 2-й стор.).

Лідирує «Світоч»

На кондитерській фірмі «Світоч» відбулось урочисте відкриття лінії з підготовки шоколадних мас. Проект коштує майже 25 мільйонів гривень і є новим стратегічним кроком «Світоча».

Під час презентації президент, генеральний директор АТ «Світоч» Андрій Тавпаш зазначив, що лінія повністю автоматизована. Все обладнання і комунікації герметично закриті, якість продукції забезпечується програмним управлінням.

Сьогодні «Світоч» оперативно впроваджує кращий світовий досвід завдяки інвестиціям у персонал, продукцію, обладнання. Загалом у 2001 році в оновлення основних фондів інвестовано майже 70 мільйонів гривень. А відрахування до державного бюджету цього року становитимуть 60 мільйонів гривень.

Читаймо «Голос» разом

Наші — серед лауреатів

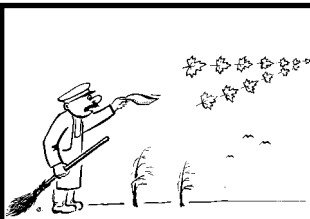
Активний автор «Голосу України», один із ведучих рубрики «ЗАКОНОДАВЕЦЬ» кандидат юридичних наук Микола Мельник став лауреатом Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання 2000—2001 років. Його книгу «Корупція: сутність, поняття, заходи протидії» відзначено третьою премією у номінації «Юридичні індивідуальні монографічні видання» (Детальніше про цей конкурс читайте на 7-й стор.).

За визнанням фахівців, «Корупція...» М. Мельника — перша на теренах колишнього СРСР об'ємна і цілісна праця, в якій на теоретичному рівні з урахуванням практики висвітлено проблемні питання протидії корумпованості суспільства, в окремих параграфах досліджено політичні аспекти корупції, її вплив на засоби масової інформації тощо. А побачила книга світ у столичному видавництві «Атіка» за фінансової та експертної підтримки міжнародного фонду «Відродження». До речі, є у цій праці і посилання на публікації у «Голосі України», що приємно вдвічі.

Квоти проти «КИТІВ» Віктора Ющенка

7

Чи перетнуться «паралельні філософії»?

2

Солодкий кавун — гіркі клопоти

12

ПРЕМ'ЄРА РУБРИКИ

У кожної доби мода на свій лик. Одна справа — приязне обличчя часу. Інша — перекошена міна, коли явища звичні та зрозумілі раптом, ніби у кривому дзеркалі, перелицьовуються на аномалії. І все навколо сприймається так, як не має сприйматися.

(Закінчення на 14-й стор.).

Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Р.С.

Міліція нагадує: за «жарти» з порошком настане кримінальна відповідальність

Цей день наближали, як могли

(Початок на 1-й стор.).

Рік тому навколо проекту цього закону точилося багато суперечок і драматичних колізій: контрольний пакет акцій найбільшого в регіоні металургійного підприємства був надто ласим шматком, щоб інші претенденти здалися без бою. Була боротьба під килимом і відверті «наїзди» контролюючих органів. Були бурхливі дискусії в пресі і виїзне засідання Комітету Верховної Ради на комбінаті. Були позмінні зібрання, тривоги і, нарешті, перемога.

Закон передбачав, що за пакет акцій покупець внесе гроші впродовж півроку. Але маріупольські металурги, врахувавши ситуацію із наповненням державного бюджету, викупили свою частку вартістю 458 мільйонів гривень уже в лютому 2001-го. За рік, що минув, кількість працюючих тут не лише не скоротилася, а зросла майже на 12 тисяч осіб. Виконано й інші вимоги договору купівлі-продажу. Зокрема на здій-

снення програми технічного переозброєння виробництва витрачено вже понад 100 млн. грн., на утримання соціальних об'єктів — понад 50 млн. грн., на створення безпечних і нешкідливих умов праці — 13 млн. грн., на заходи з охорони навколишнього середовища — 9 млн. грн.

Комбінат у повному обсязі здійснює платежі до бюджету та небюджетних фондів. Лише за вісім місяців цього року до Пенсійного фонду перераховано понад 100 мільйонів гривень — цих коштів вистачить, щоб щомісяця виплачувати пенсію всім літнім мешканцям трьох (із чотирьох) районів Маріуполя. Середня заробітна плата на підприємстві за рік зросла із 623 до 735 гривень.

2 листопада оголошено днем комбінату. Сьогодні очікується пуск після капітального ремонту конвертера № 1 — комплекс робіт став у 40 мільйонів гривень. Із пуском цього об'єкту добо-

робництво стало зросте до 17 тисяч тонн.

Цими ж днями в Маріуполі з'явиться майдан Незалежності, облаштування якого також узяв на себе металургійний комбінат. Сесія міської ради підтримала пропозицію «іллівців» дати площі біля басейну «Нептун» таке гучне ім'я.

— Незалежність можна розуміти по-різному, — каже генеральний директор комбінату Володимир Бойко. — І незалежність держави, і підприємства, і людини, яка може нормально жити і не боятися висловлювати свою думку. Ми стали власниками. Тепер для нас головне — виховати почуття господаря, зробити цей процес незворотним. Щоб наші діти, онуки, правнуки жили з того, що ми їм передамо.

Історія приватизації комбінату імені Ілліча не вписується в традиції вітчизняної приватизації. А може, це і добре, що не вписується?

Ліна КУЩ.

Селяни хочуть пристати до міста

Самоврядування

Оприлюднено результати місцевих референдумів у селах Малодолинське, Бурлача Балка та селищі Олександрівка, зніщених мешканцями цих населених пунктів. Питання, що на них виносили, — ліквідація тутешніх місцевих рад з передачею їх повноважень Іллічівській міській раді — одержало підтримку від 78 до 87 відсотків виборців.

То чому селяни раптом забажали пристати до міста? У тім-то й річ, що не «раптом». Уже давненько багато мешканців згаданих населених пунктів знаходять застосування своїм силам та знанням в сусідньому Іллічівську, оскільки наявні сільгосппідприємства не в змозі забезпечити всіх роботою. А в місті — величезний порт, суд-

норемонтний завод, низка транспортних та інших підприємств. Успішно розвивається середній та малий бізнес, чи не щомісяця виникають нові виробництва. І скрізь потрібні робочі руки. Мало того, деякі з новостворюваних підприємств міської власності з крадіа за домовленістю з сільрадами та селищною радою розміщують на їх територіях. Взуттєва

фабрика «Імперія», що швидко завоювала авторитет на вітчизняному ринку, знайшла прихисток, скажімо, в Олександрівці.

Мерія Іллічівська, яку очолює ініціативний Валерій Хмельнюк, зважаючи на тісні економічні й суто людські зв'язки міста з селами і селищем, повсякчас дбає і про соціальний їх розвиток. У Малодолинському, приміром, за бюджетні кошти портового міста нещодавно споруджено чудову школу, в Олександрівці — сучасний культурно-розважальний центр. За участі Іллічівська ведуть газифікацію цих населених пунктів, ре-

монт доріг тощо. Отож, коли зважити ще й на те, що згадані населені пункти територіально злилися, по суті, з Іллічівськом, який бурхливо розвивається, то селяни фактично вже стали мешканцями портового міста. Тепер лише залишається узаконити це юридично. Про результати референдумів повідомлено до Верховної Ради зі сподіваннями, що висловлене під час їх проведення бажання більшості селян знайде розуміння й підтримку народних депутатів.

Георгій ВОРОТНЮК.

Іллічівськ
Одеської області.

Соціалісти звернуться до суду

Лідер СПУ Олександр Мороз вважає, що народні депутати найближчим часом не вноситимуть змін у підписаний Президентом закон про вибори. Водночас він припускає можливість внесення своїх зауважень, якщо парламентарії таки розглядатимуть у сесійній залі пропозиції глави держави. «Л. Кучма зустрічався з фракціями, тому закон було проголошено так, як хотів Президент», — зазначив лідер соціалістів.

Водночас О. Мороз повідомив, що народні депутати фракції «Лівий центр» наполягають на визнанні результатів голосування за Земельний кодекс недійсними. За його словами, із 238 народних депутатів, які голосували іменними бюлетенями, двоє проголосували проти, один бюлетень визнано недійсним, а на десятих — відсутні підписи.

Під час перевірки підписів інших бюлетенів виявлено й «мертві душі». Адже за деяких народних депутатів, що були відсутні з різних причин у день голосування не лише в парламенті, а й в Україні взагалі, ставили підписи інші особи. Саме тому соціалісти звернуться до суду, бо «кулаками такі питання не вирішуються».

Юлія ШЕЙКО.

До ери глобалізації

Освіта

Уперше у світовій та вітчизняній науковій і науково-методичній літературі представлено розроблену автором книги «Глобалізація і національна стратегія України» унікальну концепцію національної стратегії розвитку України в умовах переходу до нової ери — ери глобальної цивілізації.

На базі багаторічних досліджень глобальних трансформацій у політичній, економічній і соціальній сферах автор, член-кореспондент НАН України, професор, народний депутат України Олег Григорович Білорус розкриває закони, закономірності, імперативи, загрози і виклики глобалізації і переконливо доводить, що без чіткої інноваційно-інтелектуальної національної стратегії випереджального розвитку країни перехідного періоду втрачають перспективи власного прогресивного розвитку.

Традиційний індустріальний характер екстенсивного

розвитку загрожує перетворити ці країни на модерні напівколонії.

Україна має всі потрібні передумови для якісного нового розвитку, для реінтеграції в європейські і глобальні політичні, економічні та соціальні системи.

Для вирішення цих стратегічних завдань треба об'єднати громадян України в єдину політичну націю для побудови соціальної, правової держави і суспільства, справедливості та добробуту для всіх. Український шлях — це шлях державності, демократії, духовності і добробуту. Запорука цього — об'єднана сила народної волі і праці.

Фотофакт

Відбулося вручення нагород О. Омельченком групі ветеранів, які звільняли Київ від фашистських загарбників
На фото: орден Богдана Хмельницького III ступеня отримує прикордонник Селімов Вехбі Салаватович, 93 роки

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Притулок отримати нелегко

Готується законопроект

(Початок на 1-й стор.).

У світлі останніх подій у світі, зокрема війни в Афганістані, це питання особливо актуальне. За прогнозами українських міграційних служб, найближчим часом в Україні очікують наплив понад 40 тисяч незаконних мігрантів з-за кордону. Деякі фахівці називають цифри навіть у півтора-два рази більші. Тож не виключено, що побільшає не лише «транзитників», для яких Україна — «перевалочний пункт» на омріяному шляху до Європи, а й бажаючих «осісти» на нашій землі надовго, прийнявши українське громадянство. За офіційною статистикою, сьогодні в нашій державі мешкає близько 400 нелегалів, які хочуть отримати притулок з різних мотивів, у тому числі й політичних.

За словами одного з авторів законопроекту про порядок надання притулку іноземцям Георгія Манчуленка (фракція УНР), цей документ «завершує формування законодавчого поля щодо міграції населення». Депутат переконаний, що ухвалення такого закону «буде позитивним для зовнішнього іміджу України, яка є членом багатьох міжнародних організацій». Окрім того, вважає Г. Манчуленко, це дасть змогу законодавчо врегулювати, хто і з яких мотивів може отримати громадянство в нашій країні, а кому буде відмовлено.

Законопроект, зокрема, пе-

редбачає, що притулок в Україні надається у таких випадках: «якщо особа шукає захисту від переслідувань, що загрожують її життю та здоров'ю», або ж «за дії, спрямовані на захист принципів демократії, прав і свобод людини, які не суперечать цілям і принципам ООН».

Притулок в Україні не надається, згідно з проектом закону, якщо іноземці чи особи без громадянства скоїли (за вердиктом міжнародних судових органів) за межами України військові злочини, злочини проти людства, кримінальні злочини, визначені відповідними міжнародними конвенціями чи договорами України. А також, якщо дії іноземців «становлять загрозу державності й безпеці, здоров'ю, законним інтересам громадян України».

За законопроектом, іноземці, бажаючі отримати притулок в нашій державі, повинні звертатися з відповідною заявою до дипломатичних представництв чи консульських установ України за кордоном. А якщо вони вже перебувають у нашій державі — до відповідного органу міграційної служби. Притулок в Україні надається терміном на п'ять років, але цей термін може бути продовжено. Для контролю за міграцією на найвищому рівні депутати пропонують створити при Президенті України комісію з питань надання притулку.

Юліана ШЕВЧУК.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Рішень про створення та діяльність Антитерористичного центру держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав

Верховна Рада України постановляє:

1. Рішення про створення Антитерористичного центру держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, підписане 21 червня 2000 року в м. Москві, та Рішення про Антитерористичний центр держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, підписане 1 грудня 2000 року в м. Мінську, ратифікувати з таким застереженням щодо кожного з цих Рішень:

«За винятком положень, що допускають міжнародну правосуб'єктність Антитерористичного центру держав-учасниць СНД».

2. Рішення про фінансове забезпечення діяльності Антитерористичного центру держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, підписане 30 листопада 2000 року в м. Мінську, ратифікувати з таким застереженням:

«Фінансування Антитерористичного центру держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав у 2000—2001 роках здійснюватиметься в межах коштів, передбачених Державним бюджетом України на часткові внески до єдиного бюджету органів СНД».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 жовтня 2001 року.
№ 2758-III.

Замість тяжкої праці — дитинство

Україна одна з перших у Центральній та Східній Європі ратифікувала Конвенцію Міжнародної організації праці «Про заборону та негайні дії щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці», яка набуває чинності в грудні ц. р. Активна позиція нашої держави щодо реалізації ініціативи МОП не випадкова.

За даними Держкомстату, торік в Україні працювало більш як 456 тисяч дітей, серед яких 87 тисяч — діти найуразливішої вікової групи — від 7 до 12 років. А результати досліджень, проведених за рекомендаціями МОП, свідчать: лише 14 відсотків дітей займається економічною діяльністю для здобуття професійних навичок, третину дітей штовхають на ринок праці фінансові негаразди в родині. Практично всі діти, які працюють, займаються фізичною працею, до того ж 24 відсотки — тяжкою.

Австрійці смакуватимуть «Трояндою»

Нові інвестиції незабаром надійдуть на фірму «Троянда», що неподалік Луцька, від постачальника різноманітних компонентів для виробництва морозива фірми «Ессаром». «Троянда» славиться своєю продукцією, яка виготовлена винятково з натуральної сировини, не лише в Україні. На підприємстві використовують надсучасні італійські лінії та датські технології.

Роман ЖИЖАРА.

Водяне коло

На п'ятдесят відсотків підвищено тарифи на воду для населення в Харківській області. За словами генерального директора ТВО «Харківкомунпромвод» Валерія Петросова, через кризу неплатежів. Щомісяця від споживачів води об'єднання отримує лише 5 мільйонів гривень, водночас поточні витрати без урахування заробітної плати становлять 7 мільйонів гривень. Загальна заборгованість споживачів по області перевищує 200 мільйонів гривень, з яких 80 мільйонів завинило населення, повідомляє Укрінформ.

Відгукніться на біду

Милосердя

Кореспондентові радивилівської районної газети «Прапор перемоги» Євгену Белею вдавалися публікації на теми милосердя. Він допомагав людям розв'язувати проблеми, тим часом сам мав їх достатньо. Бо зі своєю невисокою зарплатнею та ще нижчою у дружини-бібліотекаря треба бути чарівником, щоб не голодувати й утримувати двох доньок-студенток.

Дочекавшись відпустки, Євген Белей поїхав у пошуках роботи до родичів у Польщу. Та раптом рідні отримали страшну звістку: Євген у критичному стані в лікарні, його збило авто.

Дружина Людмила, напозичавшись грошей, поїхала до чоловіка, який кілька місяців не приходив до тями. Євгена привезли в Радивилів. Одужує він повільно. Медики припускають, що це може розтягнутися на роки.

Нині журналіст потребує допомоги. Відгукніться на його біду. Благодійний рахунок 26209347 відкрито в АППБ «Аваль» м. Дубно Рівненської області, МФО 333595 на лікування Белею Євгену Івановичу.

Олександра ЮРКОВА.

Назустріч здоров'ю

Виставки

Європейська комісія та уряд нашої країни реалізують чотири проекти програми Tacis, спрямовані на поліпшення медичного захисту і здоров'я населення.

Їх презентація відбулася в рамках міжнародної виставки «Здоров'я-2001», яка проходила нещодавно у столиці.

Одним з напрямів програми є надання позалікарської допомоги людям із психічними розладами. Також

розробляються моделі стійкого розвитку дев'яти сіл, що постраждали під час Чорнобильської трагедії. Підтримує Європейська комісія й Державну програму нашого уряду із запобігання поширенню СНІДу. А для вітчизняної фармацевтики важливим кроком стане заснування національної інспекції, завданням якої буде створення європейських норм для вітчизняних медикаментів. Це дасть можливість здійснити перехід на єдині стандарти, збільшить експорт ліків.

Надія ГОРБАТЮК.

Матері вдома не було...

Трагедія

Резонансна трагедія сталася в Красногорівці Донецької області: двоє дітей задихнулися в холодильнику. А замкнув їх там... рідний батько. Любитель випити, того дня він також перебував у полоні «зеленого змія» і витівки шестирічних близнюків, доньки і сина, його дуже дратували. Матері вдома не було, ще вранці вона відключила

старенький холодильник, вийняла з нього всі полиці і залишила розмірзатися. Господар дому звелів дітям залізти до холодильної камери, замкнув дверцята і... ліг спочивати. Холодильник був стареньким, і на його дверцятах стояв замок, який неможливо відкрити зсередини. А відчайдушних криків захмелілий батько не почув. За фактом убивства порушено кримінальну справу. Ліна КУЩ. Донецька область.

Цю програму під егідою МОП реалізують з 1992 року у понад 70 країнах світу

швидше реалізувати програму МОП, скориставшись новачками проекту.

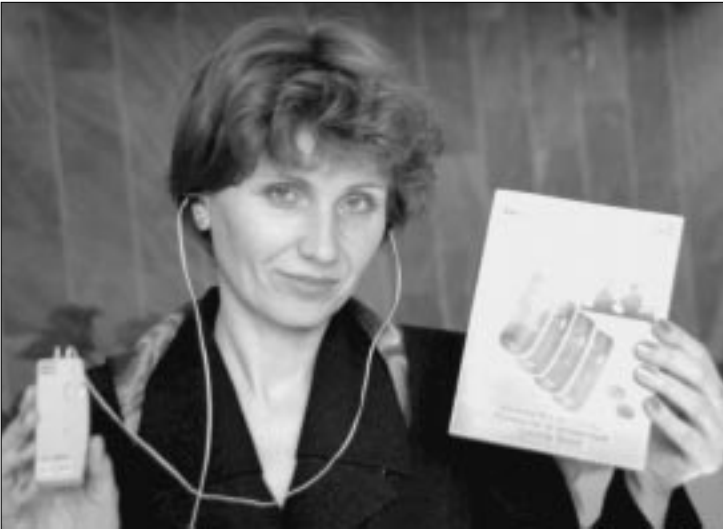
Майже водночас в Україні було обговорено проблеми оптимізації ефективності розвитку системи підготовки і перепідготовки дорослого населення. Такий міжнародний семінар за участю дев'яти країн СНД у Пущі-Водиці, під Києвом, проведено однією з найбільших шведських організацій у сфері професійної освіти і навчання — Lernia AB.

На цьому семінарі Україні було чим поділитися, а саме: напрацюванням у впровадженні інноваційних технологій, зокрема методики модульного навчання дорослого населення.

Фотофакт

У Львівському об'єднанні радіотехнічної апаратури закінчено розробку слухових апаратів кишенькового типу.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Перспектива

30 мільйонів має генофонд

В Україні з'явиться Національне сховище генофонду рослин. Уряд ухвалив рішення про надання на ці цілі 30 мільйонів гривень.

За словами заступника директора Інституту рослинництва імені В. Юр'єва Української академії аграрних наук Віктора Рябчуна, сховище створюють на базі цього інституту і воно буде одним із найбільших у світі — тут зберігатимуть 400 тисяч зразків рослин. Збирання такої колекції, за прогнозами В. Рябчуна, може тривати майже півстоліття. Нині в сховищі інституту міститься більш як 125 тисяч зразків 250 культурних та 300 диких видів рослин, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Екомузей, екотуризм

Створити на Херсонщині своєрідний екомузей збираються координатори україно-канадської програми розвитку зеленого туризму.

Там буде відтворено зразки поселень з яскраво вираженими ознаками українського довкілля, національної культури, історії. Передбачається, що такий музей привабить іноземців можливістю відпочити серед сільської природи з усіма «натуральними» принадами: риболовлю, свіжим молоком, ранковим «ку-ку-рі-ку».

У пошуках підходящої території канадці відвідали Зміївку, Цюрупинськ, Каховку, Асканію-Нову.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсонська область.

Вісті з Криму

Жертва розбірки

В Армянську вбито депутата міськради Володимира Хлитіна. Слідство встановило, що близько 16-ї години народний обранець розмовляв з раніше засудженим Сергієм Сальцевичем. Між ними зчинилася суперечка через неповернутий борг. У результаті депутат отримав удар в обличчя і впав, ударившись головою об асфальт. Дорогою до лікарні потерпілий помер. Нині прокуратура Армянська з'ясовує, чи мали дії підозрюваного зловмисний характер.

Є в журналіста захист

Своє чотириріччя кримський інформ-центр «Айрекс Про-Медіа» відзначив представленням нової посадової особи — штатного юриста, посаду якого посів Наріман Абдурішидов. До його обов'язків входить юридична допомога працівникам ЗМІ: консультації, допублікаційна експертиза документів, а коли постане необхідність, й представлення інтересів журналістів у суді.

Щоправда, такі послуги не надаватимуться у разі використання службового становища, непрофесійної поведінки й зведень особистих рахунків між журналістами і ЗМІ. До цього переліку не потрапили трудові суперечки і господарські справи. В інших випадках можна законно обстоювати свої права й інтереси, не виключаючи і фінансового виграшу. До речі, у такий спосіб по Україні працівникам пера вже вдалося зберегти понад 20 млн. гривень.

Кримські журналісти, котрих згуртував інформ-центр, упевнені, що тут можна отримати необхідну інформацію, скористатися бібліотекою, комп'ютерними послугами, зустрітися з фахівцями будь-якої галузі суспільного життя на численних прес-конференціях, семінарах й тренінгах. Цей осередок журналістів допомагає створенню на півострові професійної вільної преси і формуванню відкритого суспільства.

Правоохоронці просять підтримки

Так визначив тему прес-конференції начальник ГУ МВС України в Криму генерал-лейтенант Микола Паламарчук. Він заявив, що бажання народних депутатів України скоротити бюджетні надходження на утримання міліції в 2002 році призведуть до руйнівних наслідків.

Закладена в бюджет сума на виплату зарплати міліціонерам становить 56% від необхідної. Порівняно з минулим роком нинішнє фінансування правоохоронців зменшено, а на 2002-й — коштів виділяється ще менше.

Не вистачає 600 одиниць транспорту. З наявних автомобілів 388 давно потрібно списати. Обмаль рацій. На місце події не може виїхати 40 відсотків співробітників міліції.

Центр для спортсменів—інвалідів

Національний центр параолімпійської підготовки і реабілітації інвалідів з прекрасними умовами для оздоровлення і спортивних занять створено в колишньому дитячому санаторії «Юний лєнінець», який свого часу змагався в елітності з «Артеком».

Численні тренувальні й тренажерні зали прийняли тих, хто прагне боротися з вимушеною нерухомістю. Для того, щоб центр запрацював, як належить, чималі кошти виділяє Український фонд захисту інвалідів, збираючи 4% квоти за невлаштування їх на робочі місця.

Віктор ХОМЕНКО.

■ Фотофакт

У дітей села Чаусове Первомайського району Миколаївської області свято — школі подарували комп'ютерний клас.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Про внесення змін до Закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах»

Верховна Рада України **постановляє:**
І. Внести зміни до Закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 32, ст. 255; 1997 р., № 21, ст.156, № 51, ст.307; 1999 р., № 38, ст.344; із змінами, внесеними Законом України від 21 червня 2001 року № 2555-III), виклавши його в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ
Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах
Стаття 1. Визначення понять
У цьому Законі поняття вживаються у такому значенні:

виконавець — суб'єкт господарської діяльності, який здійснює операції з давальницькою сировиною;
готова продукція — продукція (товар), вироблена з використанням давальницької сировини (крім тієї частини, що використовується для проведення розрахунків за її переробку) і визначена як кінцева у контракті між замовником і виконавцем. Готова продукція може бути повернена у країну замовника або реалізована замовником (чи за його дорученням виконавцем) у країні виконавця або в іншій країні. У разі потреби Кабінет Міністрів України визначає види продукції (товару), які не можуть класифікуватися як готова продукція;

давальницька сировина — сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, ввезені на митну територію України іноземним замовником (чи закуплені іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезені за її межі українським замовником для використання у виробленні готової продукції. Давальницька сировина не може бути придбана іноземним замовником на митній території України за національну валюту України або отримана ним в результаті проведення інших операцій, у тому числі товарообмінних. Право власності на давальницьку сировину на кожному етапі її переробки, а також на вироблену з неї готову продукцію належить замовнику;

замовник — суб'єкт господарської діяльності, який надає давальницьку сировину для вироблення готової продукції;

операція з давальницькою сировиною — операція з попередньої поставки сировини для її наступного перероблення (оброблення, збагачення чи використання) на готову продукцію за відповідну плату, незалежно від кількості виконавців, а також етапів (операцій з перероблення цієї сировини) за умови, якщо вартість давальницької сировини на кожному етапі переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції. Операції, що не передбачають попередньої поставки сировини для отримання готової продукції, або коли вартість сировини є меншою зазначених 20 відсотків, не вважаються операціями з давальницькою сировиною;

операція з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах — операція з перероблення (оброблення, збагачення чи використання) давальницької сировини в результаті технологічного процесу із зміною коду по ТН ЗЕД (незалежно від кількості виконавців), а також етапів (операцій з перероблення цієї сировини) з метою отримання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі переробки, а також на заключному, є основним матеріалом та її вартість становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції, при цьому обов'язковим є попереднє здійснення поставки виконавцю давальницької сировини відносно повернення виготовленої з неї готової продукції замовнику. При розрахунку вартості давальницької сировини у вартості готової продукції враховуються вартість всієї вивезеної (ввезеної) давальницької сировини та витрати по доставці цієї сировини до виконавця;

форс-мажорні обставини — непередбачені та непереборні події, що відбуваються незалежно від волі і бажання замовника або виконавця (війна, блокада, страйк, пожежа, аварія, паводок, замерзання моря, закриття морських портів, які трапляються на звичайному морському шляху між портами відвантаження і вивантаження, інші стихійне лихо, заборона експорту (імпорту), валютні обмеження або інші обмеження прав власності на сировину чи готову продукцію, у тому числі на їх переміщення, прийняті державою або відповідним державним органом тощо) і призводять до порушення умов укладених контрактів, цього Закону та інших законодавчих актів.

Стаття 2. Порядок ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника та вивезення виробленої з неї готової продукції

1. Давальницька сировина, що ввозиться на митну територію України іноземним замовником, обкладається ввізним митом за ставками Єдиного митного тарифу України, податками та зборами, що справляються при ввезенні товарів відповідно до законодавства.

2. Сплата ввізного мита, податків та зборів (крім митних зборів) провадиться українським виконавцем шляхом видачі простого векселя органу державної податкової служби за місцезнаходженням виконавця із строком платежу, що дорівнює строку здійснення операції з давальницькою сировиною, але не більш як на 90 календарних днів з моменту оформлення ввізної вантажної митної декларації. Сума, зазначена у векселі, визначається у валюті контракту на

здійснення операцій з давальницькою сировиною.

3. Виходячи з технологічних особливостей виробництва Кабінет Міністрів України за поданням відповідного міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади може встановлювати інші строки виконання окремих видів операцій з давальницькою сировиною.

4. У разі вивезення готової продукції в повному обсязі, передбаченому контрактом, за межами митної території України у період, зазначений у частинах другій, третій та восьмій цієї статті, вексель погашається і ввізне мито, податки та збори (крім митних зборів) не справляються. Вексель погашається також у разі часткового вивезення готової продукції за межами митної території України, передбаченого умовами контракту, якщо український виконавець документально підтвердить сплату ввізного мита, податків та зборів, які повинні бути сплачені у разі ввезення в Україну частини сировини, з якої вироблено не вивезену з України готову продукцію. Для визначення суми платежу мита, податків та зборів вартість давальницької сировини перераховується у національну валюту України за курсом Національного банку України, що діяв на день платежу за векселем.

5. Облік векселів ведеться органом державної податкової служби за місцезнаходженням виконавця.

6. Якщо ввозяться ті види давальницької сировини, які не обкладаються ввізним митом, податками та зборами, український виконавець подає органу державної податкової служби за своїм місцезнаходженням письмове зобов'язання щодо вивезення готової продукції у період, зазначений у частинах другій та третій цієї статті.

7. У разі вивезення готової продукції в обумовленому письмовим зобов'язанням обсязі у період, зазначений у частинах другій, третій та восьмій цієї статті, письмове зобов'язання погашається.

8. Відповідні органи державної податкової служби можуть давати дозвіл на відстрочення оплати векселів або погашення письмових зобов'язань окремим суб'єктам підприємницької діяльності, які здійснюють операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах на умовах податкового кредиту, до настання строку фактичного відвантаження готової продукції іноземному замовнику. За користування кредитом суб'єкт підприємницької діяльності вносить до бюджету, до якого він сплачує податок на прибуток підприємств, щомісячну плату виходячи з облікової ставки Національного банку України від суми, визначеної у векселі. Розмір облікової ставки визначається на останній день періоду, за який сплачується зазначена плата.

9. Підставою для митного оформлення давальницької сировини, що ввозиться на митну територію України, є подання українським виконавцем митному органу копії векселя (письмового зобов'язання), авізованого (взятого на облік) органом державної податкової служби за місцезнаходженням виконавця, та копії зовнішньоекономічного контракту на переробку давальницької сировини.

10. Підставою для митного оформлення готової продукції, що вироблена з використанням давальницької сировини, ввезеної на митну територію України, і вивозиться з її території, є подання українським виконавцем митному органу копії векселя (письмового зобов'язання) та копії ввізної вантажної митної декларації, а у разі потреби — і висновку Торгово-промислової палати України або регіональних торгово-промислових палат про те, що готова продукція вироблена внаслідок переробки давальницької сировини, вартість якої становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції.

11. Підставою для погашення векселя (письмового зобов'язання) є подання українським виконавцем органу державної податкової служби за своїм місцезнаходженням копії вивізної вантажної митної декларації з відміткою митниці, яка здійснила митне оформлення готової продукції, про фактичне перетинання готовою продукцією митного кордону України.

12. Порядок видачі, обліку, відстрочення та оплати (погашення) векселів (письмових зобов'язань) встановлюється Державною податковою адміністрацією України за погодженням з Міністерством фінансів України.

13. Під час оформлення вантажної митної декларації на ній робиться відмітка «Давальницька сировина» і проставляється код відповідно до класифікатора угод.

14. Готова продукція, що вироблена з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником на митну територію України з урахуванням вимог цього Закону, і вивозиться з митної території України, не обкладається вивізним (експортним) митом та іншими податками і зборами (крім митних зборів), що справляються у разі експорту товарів, і не підпадає під режим ліцензування та квотування. На готову продукцію, яка вироблена з використанням давальницької сировини, ввезеної на митну територію України іноземним замовником, і належить йому, не поширюється спеціальний режим експорту товарів, за винятком товарів спеціального призначення, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

15. Вивезення тих видів готової продукції, щодо яких міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, передбачено добровільне обмеження експорту, здійснюється у порядку, встановленому Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України.

16. За частину давальницької сировини або

готової продукції, отриманої як плата за виконану роботу, український виконавець сплачує ввізне мито, податки та збори, що справляються при ввезенні товарів (робіт, послуг).

17. У разі втрати чи повного зіпсуття давальницької сировини або готової продукції внаслідок форс-мажорних обставин, факт настання яких засвідчений Торгово-промисловою палатою України або регіональними торгово-промисловими палатами, вексель (письмове зобов'язання) погашається і ввізне мито, податки та збори (крім митних зборів) не справляються. У разі потреби рівень зіпсуття давальницької сировини або готової продукції та можливість її використання визначаються Торгово-промисловою палатою України або регіональними торгово-промисловими палатами.

Відходи чи брухт, що залишилися після зіпсуття давальницької сировини або готової продукції чи після переробки давальницької сировини, у разі їх реалізації на митній території України підлягають обкладенню ввізним митом, іншими податками та зборами, що справляються при ввезенні аналогічних відходів та брухту відповідно до законодавства.

Сплата зазначених податків та зборів провадиться покупцем відходів чи брухту, який оформляє ввізну вантажну митну декларацію (без фактичного ввезення товару в Україну).

18. За письмовою заявою іноземного замовника давальницька сировина, ввезена ним і не перероблена на митній території України, або відходи чи брухт, що залишилися після повного зіпсуття давальницької сировини або готової продукції внаслідок форс-мажорних обставин чи після переробки давальницької сировини, можуть бути вивезені у порядку, встановленому Державною митною службою України.

19. Ввезення окремих видів давальницької сировини на митну територію України або здійснення операцій, пов'язаних з її переробкою на території України, може тимчасово обмежуватися або заборонятися Кабінетом Міністрів України, якщо такі дії можуть завдати шкоди економіці країни.

Стаття 3. Порядок реалізації на митній території України готової продукції, що вироблена з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником

1. Готова продукція, що вироблена із давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником у порядку та на умовах, передбачених статтею 2 цього Закону, може реалізовуватися на митній території України лише через зареєстроване ним в Україні постійне представництво, яке оформляє ввізну вантажну митну декларацію на готову продукцію (без фактичного її ввезення на митну територію України) і сплачує ввізне мито, інші податки та збори, передбачені законодавством для аналогічних імпорتنих товарів. Ввізне мито сплачується за пільговими ставками Єдиного митного тарифу України. Нафтопродукти, вироблені з давальницької нафти, звільняються від обкладення ввізним митом.

2. Підставою для погашення векселя (письмового зобов'язання), виданого в порядку, передбаченому статтею 2 цього Закону, є подання українським виконавцем органу державної податкової служби за своїм місцезнаходженням копії ввізної вантажної митної декларації на готову продукцію (без фактичного ввезення її в Україну), копії контракту, укладеного іноземним замовником з покупцем готової продукції, акта приймання-передачі готової продукції постійним представництвом іноземного замовника, довідки про сплату ввізного мита, інших податків та зборів, виданої органом державної митної служби за місцезнаходженням постійного представництва іноземного замовника.

Постійне представництво іноземного замовника зобов'язане передати зазначені документи українському виконавцеві протягом десяти робочих днів після оформлення акта приймання-передачі готової продукції.

3. У разі виникнення форс-мажорних обставин застосовуються положення, передбачені частинами сімнадцятою і вісімнадцятою статті 2 цього Закону.

4. Розрахунки між українським покупцем готової продукції та постійним представництвом іноземного замовника провадяться у національній валюті України через рахунки постійного представництва в установах банків України в порядку, що встановлюється Національним банком України.

5. Кабінет Міністрів України може тимчасово обмежувати або забороняти реалізацію на митній території України окремих видів готової продукції, виробленої з давальницької сировини іноземного замовника, якщо це може завдати шкоди економіці країни.

Стаття 4. Порядок закупівлі на митній території України іноземним замовником давальницької сировини та порядок реалізації або вивезення виробленої з неї готової продукції

1. Давальницька сировина може закуповуватися іноземним замовником на митній території України у суб'єкта підприємницької діяльності України лише за іноземну валюту.

2. Підставою для митного оформлення готової продукції, що вироблена з використанням давальницької сировини, закупленої за іноземну валюту в Україні, і вивозиться з митної території України, є подання українським виконавцем митному органу копії контракту на придбання іноземним замовником давальницької сировини в Україні та довідки установи банку України про надходження іноземної валюти на рахунок українського постачальника сировини.

3. Іноземний замовник має право реалізовувати на митній території України готову продукцію, що вироблена з давальницької сировини,

закупленої на митній території України, лише через зареєстроване ним в Україні постійне представництво, яке сплачує податки і збори, передбачені законом при продажу товарів на митній території України. Розрахунки між українським покупцем готової продукції та постійним представництвом іноземного замовника провадяться у національній валюті України через рахунки постійного представництва в установах банків України в порядку, що встановлюється Національним банком України.

За порушення зазначеного порядку розрахунків до переробника, що відвантажив готову продукцію безпосередньо покупцю-нерезиденту на території України без проходження розрахунків через постійне представництво іноземного замовника, застосовується штраф у розмірах, встановлених податковими законами України для відповідних податків, зборів (обов'язкових платежів), а посадові особи, які допустили такі порушення, притягаються до відповідальності за умисне ухилення від оподаткування відповідно до закону.

4. При вивезенні підакцизних товарів, виготовлених з давальницької сировини, за межами митної території України акцизний збір не сплачується. Порядок звільнення від такого збору визначається законами України.

5. Готова продукція, яка вироблена з давальницької сировини, закупленої іноземним замовником на митній території України, і належить йому, у разі вивезення за межами митної території України не обкладається вивізним (експортним) митом, іншими податками та зборами (крім митних зборів), що справляються відповідно до законів України, а також не підлягає ліцензуванню і квотуванню, за винятком товарів спеціального призначення, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

6. У разі виникнення форс-мажорних обставин застосовуються положення, передбачені частинами сімнадцятою і вісімнадцятою статті 2 цього Закону.

7. Кабінет Міністрів України має право тимчасово обмежувати або забороняти закупівлю іноземними замовниками окремих видів давальницької сировини чи реалізацію на митній території України готової продукції, виготовленої з давальницької сировини, якщо це може завдати шкоди економіці країни.

Стаття 5. Порядок вивезення давальницької сировини українського замовника за межами митної території України та повернення в Україну готової продукції

1. Давальницька сировина, що не обкладається вивізним (експортним) митом, податками та зборами, вивозиться з митної території України на підставі подання українським замовником митному органу письмового зобов'язання щодо повернення в Україну готової продукції, виробленої з цієї сировини (або повернення в Україну коштів від реалізації готової продукції за межами України, крім тієї готової продукції, що виготовлена з давальницької сировини та має заборону на експорт), не пізніше ніж через 90 календарних днів з моменту оформлення вивізної вантажної митної декларації.

2. Виходячи з технологічних особливостей виробництва Кабінет Міністрів України за поданням відповідного міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади може встановлювати більш строки здійснення операцій з окремими видами давальницької сировини.

3. Контрактна вартість готової продукції, що підлягає ввезенню на митну територію України, має бути не менше суми митної вартості вивезеної давальницької сировини та суми коштів, що сплачені (підлягають сплаті) за переробку (обробку, збагачення чи використання) цієї сировини.

У разі потреби Торгово-промислова палата України або регіональні торгово-промислові палати на підставі документів, поданих українським замовником, підтверджують обсяг виходу готової продукції (у відсотках) за окремими операціями з давальницькою сировиною.

4. У разі ввезення готової продукції або повернення в Україну коштів від реалізації готової продукції за межами України в повному обсязі у період, зазначений у частинах першій, другій та сьомій цієї статті, письмове зобов'язання погашається.

5. Якщо давальницька сировина, що вивозиться за межами митної території України українським замовником, підлягає обкладенню вивізним (експортним) митом, податками та зборами, їх сплата (крім митних зборів) провадиться українським замовником шляхом видачі простого векселя з відстроченням платежу на період здійснення операції з давальницькою сировиною, але не більш як на 90 календарних днів з моменту оформлення вивізної вантажної митної декларації.

6. У разі ввезення в Україну готової продукції у повному обсязі у період, на який надається відстрочення платежу, вексель погашається і ввізне мито, податки та збори (крім митних зборів) не справляються.

Якщо готова продукція в обумовленому контрактом обсязі не ввозиться у визначений цим Законом строк або в Україну повертаються кошти від реалізації готової продукції, український замовник зобов'язаний оплатити вексель.

У разі ввезення на митну територію України у строк, обумовлений цим Законом, готової продукції не в повному обсязі вексель погашається частково — відповідно до обсягу ввезеної готової продукції.

Для визначення суми платежу мита, податків та зборів вартість давальницької сировини перераховується у національну валюту України за

курсом Національного банку України, що діяв на день платежу.

Якщо зовнішньоекономічним контрактом передбачено, що готова продукція не повертається в Україну, мито, податки та збори справляються на момент митного оформлення давальницької сировини, яка вивозиться за межі території України.

7. Органи державної податкової служби за місцезнаходженням замовника можуть давати дозвіл на відстрочення оплати векселів або погашення письмових зобов'язань окремим суб'єктам підприємницької діяльності, які здійснюють операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах на умовах податкового кредиту. За користування кредитом суб'єкт підприємницької діяльності вносить до бюджету, до якого він сплачує податок на прибуток підприємств, щомісячну плату виходячи з облікової ставки Національного банку України від суми, визначеної у векселі. Розмір облікової ставки визначається на останній день періоду, за який вноситься зазначена плата.

8. Готова продукція (кошти) повинна бути ввезена в обумовленому зовнішньоекономічним контрактом обсязі у період, зазначений у частинах першій, другій, п'ятій та шостій цієї статті.

9. Підставою для митного оформлення давальницької сировини, що вивозиться за межі митної території України, є подання українським замовником митному органу копії векселя (письмового зобов'язання), авізованого (взятого на облік) органом державної податкової служби за місцезнаходженням замовника, та копії зовнішньоекономічного контракту на переробку давальницької сировини.

10. Підставою для митного оформлення готової продукції, що вироблена з використанням давальницької сировини українського замовника і ввозиться на митну територію України, є подання українським замовником митному органу копії зазначеного векселя (письмового зобов'язання) та копії вивізної вантажної митної декларації, а у разі потреби — і висновок Торгово-промислової палати України або регіональних торгово-промислових палат про те, що готова продукція виготовлена в результаті переробки давальницької сировини, вартість якої становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції.

У процесі митного оформлення готової продукції митні органи зобов'язані використовувати для ідентифікації готової продукції сертифікати походження товарів.

11. Підставою для погашення векселя є подання українським замовником органу державної податкової служби за своїм місцезнаходженням копії ввізної вантажної митної декларації на готову продукцію. Повернення в Україну коштів від реалізації готової продукції за межами України не звільняє українського замовника від сплати вивізного мита, податків та зборів, на сплату яких видано вексель. Підставою для погашення письмового зобов'язання є подання українським замовником органу державної податкової служби за своїм місцезнаходженням копії ввізної вантажної митної декларації на готову продукцію або довідки уповноваженого банку України про зарахування коштів.

12. Вивезення за межі митної території України давальницької сировини (крім тієї її частини, що використовується українським замовником для розрахунків з іноземним виконавцем) не підлягає квотуванню і ліцензуванню. У разі поширення на товари, що вивозяться як давальницька сировина, режиму квотування і ліцензування, спеціального режиму експорту, а також якщо контрактом передбачено вивезення давальницької сировини у вигляді товарів, експорт яких підлягає обліку (реєстрації), за умови подальшої реалізації готової продукції в країні виконавця або в іншій країні, вивезення давальницької сировини здійснюється за умови реєстрації зовнішньоекономічного контракту в Міністерстві економіки та з питань європейської інтеграції України. Вивезення за межі митної території України як давальницької сировини дорогочінних металів і дорогоценного каміння, їх відходів та брухту здійснюється за погодженням з Міністерством фінансів України.

13. Кабінет Міністрів України може тимчасово обмежувати або забороняти вивезення окремих видів давальницької сировини, реалізацію за межами України окремих видів готової продукції, виготовленої з давальницької сировини українських замовників, або ввезення окремих видів готової продукції, виробленої з використанням цієї сировини українськими замовниками, якщо це може завдати шкоди економіці країни.

14. За частину давальницької сировини або готової продукції, що використовується для оплати виконаної роботи, український замовник сплачує вивізне (експортне) мито, податки та збори, що справляються при вивезенні товарів (робіт, послуг).

15. Готова продукція, вироблена з давальницької сировини українського замовника з урахуванням вимог цього Закону, яка ввозиться на митну територію України, обкладається ввізним митом, податками та зборами, які справляються у разі імпорту товарів, і до неї застосовуються заходи нетарифного регулювання відповідно до законодавства.

16. Порядок видачі, обліку, відстрочення та оплати (погашення) векселів (письмових зобов'язань) встановлюється Державною податковою адміністрацією України за погодженням з Міністерством фінансів України.

17. У разі втрати чи повного зіпсуття да-

вальницької сировини або готової продукції внаслідок форс-мажорних обставин, факт настання яких засвідчується Торгово-промисловою палатою України або торгово-промисловою палатою країни, де стала-ся втрата чи повне зіпсуття давальницької сировини або готової продукції, вексель (письмове зобов'язання) погашається і вивізне мито, податки та збори (крім митних зборів) не справляються, а штрафні санкції не застосовуються.

Кошти від реалізації відходів чи брухту, що залишилися після втрати чи повного зіпсуття давальницької сировини або готової продукції чи після переробки давальницької сировини на митній території країни іноземного виконавця або іншої країни, підлягають перерахуванню на рахунок замовника в уповноваженому банку України не пізніше ніж протягом 90 календарних днів з дати оформлення вивізної вантажної митної декларації на давальницьку сировину.

18. За письмовою заявою українського замовника давальницька сировина, вивезена ним з митної території України і не перероблена, або відходи чи брухт, що залишилися після повного зіпсуття давальницької сировини або готової продукції внаслідок форс-мажорних обставин чи після переробки давальницької сировини, можуть бути ввезені на митну територію України у порядку, встановленому Державною митною службою України.

Стаття 6. Порядок розрахунків за переробку, обробку, збагачення чи використання давальницької сировини

1. Розрахунки за переробку, обробку, збагачення чи використання давальницької сировини можуть проводитися в грошовій формі, частиною давальницької сировини чи готової продукції, крім тієї, що заборонена до експорту, або за згодою замовника та виконавця з використанням усіх цих форм.

2. У разі вивезення українським виконавцем частини давальницької сировини або готової продукції, отриманої як оплата виконаної роботи, чи продукції, виробленої із зазначеної сировини, справляються податки і збори (обов'язкув платежі) у встановленому законом порядку.

3. У разі коли розрахунки за переробку, обробку, збагачення чи використання давальницької сировини провадяться в іноземній валюті, вона підлягає зарахуванню на рахунок українського виконавця в уповноваженому банку України у 90-денний строк починаючи з моменту митного оформлення готової продукції або погашення векселя (письмового зобов'язання) залежно від того, яка з цих операцій була проведена раніше.

Стаття 7. Визначення операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

1. У разі потреби за запитом митних органів або органів державної податкової служби визначення операцій як таких, що належать до операцій з давальницькою сировиною, зазначених в абзаці шостому статті 1 цього Закону, здійснюється Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України або уповноваженими ним органами на підставі акта експертизи, виданого Торгово-промисловою палатою України або регіональними торгово-промисловими палатами.

2. Кабінет Міністрів України за поданням центральних органів виконавчої влади може встановлювати інші показники вартості давальницької сировини у загальній вартості готової продукції за окремими видами операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, ніж ті, що зазначені в абзаці шостому статті 1 цього Закону.

Стаття 8. Облік і статистична інформація про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

1. Органи державної митної служби та органи державної податкової служби України ведуть облік поточних операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах і щомісяця подають оперативну інформацію про це місцевим органам державної статистики.

2. Облік та опублікування статистичної інформації щодо проведення операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах здійснює Державний комітет статистики України.

3. Контракти, на підставі яких здійснюються операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, не підлягають обліку (реєстрації) у Міністерстві економіки та з питань європейської інтеграції України, за винятком контрактів, що передбачають вивезення давальницької сировини українським замовником, на яку поширюється спеціальний режим експорту, а також якщо контрактом передбачена реалізація готової продукції, виробленої з такої давальницької сировини, в країні виконавця або вивезення її до іншої країни.

Стаття 9. Відповідальність за порушення здійснення операцій з давальницькою сировиною

1. Порушення норм цього Закону та інших актів законодавства під час здійснення операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах тягне за собою відповідальність згідно із цим Законом та іншими законами України.

2. За порушення українським виконавцем (замовником) строків, передбачених частинами сьомою і восьмою статті 2, частинами восьмою і шістнадцятю статті 5 та частиною третьою статті 6 цього Закону, стягується пеня за кожний день прострочення у розмірі 0,3 відсотка суми недержавної виручки (вартості неповерненої готової продукції) в іноземній валюті, перера-

хованої у національну валюту України за офіційним валютним курсом Національного банку України, що діє на день нарахування пені, або у гривнях у разі здійснення розрахунків у національній валюті України. Загальний розмір нарахованої пені не може перевищувати суми заборгованості.

3. У разі прийняття судом або господарським судом, Міжнародним комерційним арбітражним судом чи Морською арбітражною комісією при Торгово-промисловій палаті України позовної заяви українського виконавця (замовника) щодо стягнення з іноземного замовника (виконавця) заборгованості, яка виникла внаслідок недотримання строків, передбачених контрактами, строки, передбачені частинами восьмою та шістнадцятю статті 5 та частиною третьою статті 6 цього Закону, зупиняються і пеня за їх порушення в цей період не нараховується.

У разі прийняття судом або господарським судом рішення про відмову в позові повністю чи частково або припинення (закриття) провадження у справі чи залишення позову без розгляду строки, передбачені частинами восьмою і шістнадцятю статті 5 та частиною третьою статті 6 цього Закону, поновлюються і пеня за їх порушення нараховується за кожний день прострочення, включаючи період, на який ці строки було зупинено.

У разі прийняття судом або господарським судом рішення щодо задоволення позову про порушення строків, передбачених частинами восьмою та шістнадцятю статті 5 та частиною третьою статті 6 цього Закону, пеня не сплачується з дати прийняття позову до дати розгляду судом або господарським судом.

4. Пеня, передбачена частинами другого та третьою цієї статті, нараховується та стягується відповідними органами державної податкової служби і спрямовується до Державного бюджету України відповідно до законодавства.

5. У разі реалізації готової продукції, виробленої з давальницької сировини в країні виконавця або в іншій країні без обліку (реєстрації) в Міністерстві економіки та з питань європейської інтеграції України, до суб'єкта підприємницької діяльності, що вивіз давальницьку сировину, органами податкової служби України застосовується штраф у розмірі 20 відсотків вартості готової продукції. Штраф сплачується до Державного бюджету України у національній валюті України. Для перерахування іноземної валюти у національну валюту України використовується офіційний курс гривні до іноземної валюти, встановлений Національним банком України на дату застосування штрафу.

Стаття 10. Державні гарантії у разі здійснення операцій з давальницькою сировиною

1. Держава гарантує додержання прав і законних інтересів замовників і виконавців операцій з давальницькою сировиною, у тому числі право розпоряджатися на власний розсуд давальницькою сировиною і готовою продукцією, виготовленою з її використанням.

2. Посадові особи органів державної влади несуть відповідальність перед замовниками і виконавцями операцій з давальницькою сировиною за дії, що суперечать законодавству і завдають їм збитків, на умовах і в порядку, передбачених законами України.

Стаття 11. Законодавство про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

Відносини, пов'язані з регулюванням операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, регулюються цим Законом, іншими нормативно-правовими актами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 12. Обмеження використання природних ресурсів під час здійснення операцій з давальницькою сировиною

Обмеження або заборона використання природних ресурсів під час здійснення операцій з давальницькою сировиною, а також перелік цих ресурсів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2002 року.

2. Заборонити вивезення з митної території України насіння соняшнику за кодом ТН ЗЕД 120600900, яке використовується в операціях з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах.

3. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Кабінету Міністрів України у місячний строк після набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

5. З набранням чинності цим Законом визнається такою, що втрачає чинність, Постанова Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 32, ст.256; 1996 р., № 27, ст. 130)».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 жовтня 2001 року.
№ 2761-III.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Основ законодавства України про культуру

Верховна Рада України *постановляє*:

1. Доповнити Основи законодавства України про культуру (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 21, ст.294) новими статтями 21¹ та 21² такого змісту:

«Стаття 21¹. Неприбуткові організації у сфері культури

Неприбутковими організаціями у сфері культури є юридичні особи, які здійснюють діяльність, визначену статтею 12 цих Основ, і відповідають критеріям неприбутковості, встановленим цією статтею.

Неприбуткова організація у сфері культури може здійснювати фінансово-господарську діяльність відповідно до цілей її утворення та в межах її цивільної правоздатності.

Кошти та інше майно, майнові права (у грошовому виразі), набуті неприбутковою організацією внаслідок її фінансово-господарської діяльності, за результатами звітного періоду не можуть більше ніж у три рази перевищувати її надходження за той же період у вигляді бюджетних коштів, коштів та іншого майна, майнових прав (у грошовому виразі), наданих організації засновником (засновниками) організації, в тому числі у вигляді членських внесків, внесків учасників, а також безповоротної фінансової допомоги чи допомоги товарами, роботами, послугами (за їх ринковою вартістю), що надані безоплатно.

Обсяг майна суб'єктів підприємницької діяльності (часток у їхньому майні), яке на встановленому законом праві належить неприбутковій організації, не може більше ніж у три рази перевищувати загальний обсяг іншого майна, що належить неприбутковій організації на кінець звітного періоду. Таке перевищення має бути усунено протягом року, наступного за звітним.

Майно неприбуткової організації у сфері культури може бути передано суб'єктам підприємницької діяльності лише в тимчасове користування на компенсаційній основі, за винятком внесення майна до статутного фонду господарського товариства чи наділення майном іншого суб'єкта підприємницької діяльності.

Компенсація за користування майном неприбуткової організації не може бути нижчою за звичайну ціну, крім випадків, коли майно надається в користування іншим неприбутковим організаціям.

Законом для окремих форм неприбуткових організацій у сфері культури та за видами їх діяльності можуть встановлюватися інші критерії ознак неприбутковості.

Стаття 21². Підтримка діяльності неприбуткових організацій у сфері культури

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності неприбуткових організацій у сфері культури в межах своїх повноважень, визначених законами України.

Неприбутковим організаціям у сфері культури відповідно до закону надаються пільги по сплаті мита, податків та зборів (обов'язкових платежів), встановлюються податкові та інші пільги фізичним та юридичним особам, що підтримують неприбуткові організації.

Економічна підтримка неприбуткових організацій здійснюється у формах, передбачених законами України.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування залучають неприбуткові організації на конкурсній основі до виконання загальнодержавних та місцевих програм, що фінансуються з відповідних бюджетів, а також до виконання замовлень для державних та місцевих потреб.

Держава залучає неприбуткові організації у сфері культури до участі у підготовці законопроектів та проектів інших нормативних актів органів влади, репрезентації України у різних сферах міжнародного культурного життя, забезпечує надання інформації, необхідної для реалізації завдань, визначених їх статутами (положеннями)».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

3. Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти, спрямовані на забезпечення адресної цільової підтримки неприбуткових організацій у сфері культури за видами їх діяльності.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 жовтня 2001 року.

№ 2756-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 43 Гірничого закону України

Верховна Рада України *постановляє*:

1. Абзац третій частини сьомої статті 43 Гірничого закону України (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 50, ст.433) викласти у такій редакції:

«пенсіонерам, які пропрацювали на підприємствах з видобутку (переробки) вугілля, вуглебудівних підприємствах: на підземних роботах — не менше ніж 10 років для чоловіків і не менше 7 років 6 місяців — для жінок; на роботах, пов'язаних із підземними умовами, — не менше ніж 15 років для чоловіків і не менше 12 років 6 місяців — для жінок; на роботах технологічної лінії на поверхні діючих шахт чи на шахтах, що будуються, розрізах, збагачувальних та брикетних фабриках — не менше ніж 20 років для чоловіків і не менше 15 років — для жінок».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

3. Кабінету Міністрів України в місячний термін з дня набрання чинності цим Законом розробити і привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 жовтня 2001 року.

№ 2755-III.

Відкритий лист фракції комуністів у Верховній Раді України

**Президентові України Л. Кучмі
Голові Верховної Ради України І. Плющу**

Звертаємо вашу увагу на грубі порушення Конституції України і Регламенту Верховної Ради, що були допущені керівництвом і «більшістю» парламенту під час так званого голосування Земельного кодексу України 25 жовтня 2001 року.

Відразу зауважимо, що проект Земельного кодексу було внесено до другого читання з порушенням Регламенту Верховної Ради. Адже 24 травня 2001 року, коли Верховна Рада вже розглядала його в другому читанні, жоден із запропонованих проєктів постанов не набрав необхідної кількості голосів і вважається відхиленим.

Це сталося тому, що Комітет з аграрної політики та земельних відносин не врахував тоді понад 1700 пропозицій і зауважень народних депутатів, в тому числі не було внесено зміни до статей, які суперечать вимогам статей 13 та 14 Конституції України стосовно права власності на землю українського народу та інші. З порушенням статті 84 (частина третя) Конституції України відбулося голосування картками 17 народних депутатів, які перебували у відрадженнях. Лише після такої фальсифікації законопроект «набрав» 229 голосів у першому читанні.

Отже, відповідно до пункту 5 статті 3.2.1 Регламенту законопроект може вноситися до розгляду на наступній черговій сесії згідно з процедурою, тобто проект Земельного кодексу України (реєстр. № 5285) мав бути внесеним до розгляду на нинішній сесії лише в першому читанні.

Заяви та виступи депутатів-комуністів з цього приводу, Звернення групи вчених до Верховної Ради щодо питання купівлі-продажу землі головуючими на сесії залишалися без відповіді. Мало того, 25 жовтня головуючий на засіданні Перший заступник Голови Верховної Ради України В. Медведчук, порушуючи процедуру розгляду, фактично спровокував частину народних депутатів, які не одержали відповідного реагування на внесені пропозиції, до адекватних дій відповідно до Присяги народного депутата: «...виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників».

Вважаємо, що запровадження, відповідно до внесеного проекту Земельного кодексу, купівлі-продажу земель обмежує права понад 87 відсотків населення України, тому що, згідно з Указом Президента, земельні сертифікати видано лише 6,4 млн. громадян із 49 млн., їм передається у власність (а не в користування) понад 75 відсотків земель сіль-

ськогосподарського призначення. Водночас, відповідно до статті 13 Конституції України, правом власності на землю наділені всі громадяни України без винятку — і нинішнє, і майбутнє покоління. Тож земля, за винятком присадибних, садово-городніх, дачних, гаражних ділянок в установлених законодавством розмірах, не може бути предметом купівлі-продажу.

Відзначимо, що із хвилюючих суспільство земельних проблемами не було проведено парламентських слухань, не одержано й висновків Конституційного Суду на подання 57 народних депутатів «Про офіційне тлумачення статей 13 та 14 Конституції України» від 24 квітня 2001 року, не вивчалася думка населення країни.

У цій ситуації головуючий вдався до грубого порушення Конституції і Регламенту Верховної Ради, давши вказівку фракціям «більшості» на завчасно сплановану організацію голосування Земельного кодексу «іменними» бюлетенями одночасно в другому читанні та в цілому. При цьому В. Медведчук добре відомо, що чинна норма Регламенту Верховної Ради (стаття 3.2.5) не допускає голосування шляхом подачі бюлетенів або в інший спосіб голосування за межами сесійного залу: «рішення <...> приймаються шляхом відкритого фіксованого (поіменного) голосування картками за допомогою електронної системи підрахунку голосів». Проте він свідомо пішов на грубе порушення.

Організувавши голосування народних депутатів, які входять до «більшості», бюлетенями в кабінеті заступника Голови Верховної Ради С. Гавриша, куди посилена охорона не допустила «несвоїх» народних депутатів, Лічильна комісія оголосила о 19 год. 30 хв. 25 жовтня 2001 року результати так званого голосування з питання «Прийняття проекту Земельного кодексу України в другому читанні та в цілому».

Було оголошено, що з 447 народних депутатів в голосуванні взяли участь 240. Кількість голосів: «за» — 232, «проти» — 2, визнано недійсними — 6 бюлетенів. Як зазначається в сте-нограми, «Лічильна комісія вирішила вважати проект Земельного кодексу України, реєстраційний номер 5285, таким, що прийнятий в другому читанні та в цілому».

Зрозумілий сумнів самої комісії в результаті таких дій і тако-го голосування. Тим паче, що вже після оголошення ще тривала робота (голосування) зі збирання підписів до 12-ї го-дини наступного дня —26 жовтня. На вимогу народних депу-татів на ранковому засіданні 26 жовтня дати їм можливість ознайомитися з матеріалами голосування Земельного кодексу

— їх не виявилось в протокольному відділі головного управ-ління документального забезпечення апарату Верховної Ради України. Всі матеріали голосування були за межами будинку парламенту з 19 год. 30 хв. 25 жовтня до 12 год. 20 хв. 26 жов-тня.

Після ознайомлення з матеріалами Лічильної комісії з'ясу-валося, що у протоколі № 3 підсумків поіменного голосуван-ня сфальсифіковано дані у пункті 3 щодо кількості народних депутатів, які одержали бюлетені для голосування, — 402, бо 110 народним депутатам — членам фракції КПУ бюлетені не видавали (відомо, що і члени фракції СПУ та деякі позафрак-ційні депутати не одержували бюлетені). Отже, в Лічильній комісії був відсутній облік виготовлених і виданих бюлетенів і сфальсифіковано кількість голосів, поданих «за», в число яких включено 10 іменних бюлетенів без підписів народних депутатів.

Крім того, бюлетені народних депутатів О. Гудими, Л. Ми-римського, В. Горбатова підорблені, оскільки ці депутати пе-ребували у відрадженнях: О. Гудима і Л. Миримський відпо-відно в Італії і ФРН, а В. Горбатов супроводжував Президен-та в Криму.

Не були в залі засідань цілий день 25 жовтня (сподіваємо-ся, з поважних причин) депутати І. Бакай, О. Волков, Ю. Звя-гельський, О. Костусев, С. Ларін, О. Лещинський, С. Тігіпко, І. Франчук і ви, Іване Степановичу...

То хто і кому дозволив порушувати статтю 84 Конституції України, частини друга і третя якої вимагають: «Рішення Вер-ховної Ради України приймаються виключно на її пленарних засіданнях шляхом голосування. Голосування на засіданнях Верховної Ради України здійснюється народним депутатом України особисто».

Виходячи з викладеного, а також із ваших високих обов'язків перед державою і народом, із конституційної від-повідальності «перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішнім та майбутніми поколіннями...»:

— звертаємося до вас, Іване Степановичу, з вимогою не підписувати сфальсифікований Закон Земельного кодексу України і не направляти його Президенту на підпис;

— звертаємося до вас, Леоніде Даниловичу, з обґрунтова-ною пропозицією повернути Верховній Раді не прийнятий, якщо його вже направлено вам на підпис, Земельний кодекс України та зупинити містифікацію з його прийняттям.

**Петро СИМОНЕНКО,
керівник фракції КПУ у ВР.**

Земельний кодекс прийняли не для того, щоб селяни отримали землю, а щоб її у них забрати!

**Заява
фракції соціалістів і селян
«Лівий центр» у Верховній
Раді України з приводу
незаконного ухвалення
Верховною Радою України
Земельного кодексу**

25 жовтня оголошено, що Верховна Рада України ухвалила Земельний кодекс. Це стало-ся з численними порушеннями Конституції і Регламенту Верховної Ради. Порушено насам-перед статтю 84 Основного Закону, за якою на-родний депутат голосує особисто, всі рішення приймаються тільки на пленарних засіданнях. Тим часом керівники фракцій брали бюлетені пачками, депутати голосували не самостійно, а під їх диктовку, голоси збирали хтозна-де, під дев'ятьма з 232 бюлетенів взагалі немає підпи-сів депутатів. «Проголосувала» навіть частина депутатів, які роками не з'являлися на сесії. Продемонструвати сесійному залу первинні до-кументи голосування, як того потребує проце-дура, лічильна комісія і керівництво парламен-ту не змогли. Отже, є всі підстави вважати ух-валення доленосного документа сфальсифіко-ваним, а сам акт незаконним. Прийняття ново-го закону поповнює довгий реєстр фальсифіка-цій і політичних оборудок у парламенті, започ-аткованих «оксамитовою» революцією, і орга-нічно впливає з політики брехні, лицемірства, нехтування конституційних норм, громадян-ських прав і свобод, яку проводить нинішній правлячий режим за участю угодовських полі-тичних і олігархічних сил. З усього видно, що віроломне нехтування Конституцією і закона-ми України під час ухвалення Земельного ко-дексу є ще однією репетицією до розправи з опозицією, до гвалтування суспільства на ви-борах народних депутатів України в березні 2002 року, щоб закрити необхіджену владу Президенту Леоніда Кучми, який фактично репрезентує всевладдя кримінальних кланів у нашої державі.

Президент і автори так званої аграрної ре-форми торжествують, бо новий Земельний ко-декс узаконює горезвісні президентські укази, які призвели до розвалу села. Адже знищення сільськогосподарського виробництва розпо-чалося саме з початку президентства Кучми. З допомогою привласнення засобів масової ін-формації влада безсовісно обманює громадян України, спотворює нашу позицію у земельно-му питанні, ніби соціалісти та інші ліві сили проти того, щоб селяни володіли землею. Со-ціалістична партія і Партія захисту інтересів селян України, депутати від цих партій у па-рламенті послідовно виступають за те, щоб зе-млею володіли і користувалися нею ті, хто на ній працює, але ми проти перетворення землі сіль-ськогосподарського призначення на предмет купівлі-продажу, бо це призведе не до збага-чення селянина, як йому втовмачують у голо-ву «реформатори», а до його обезземелення. Тим більше не можна пускати землю на торг в умовах суцільного безгрошів'я, банкрутства господарств, нестачості українських грошей, вільного обігу чужих валют, колосальних тінь-ових капіталів і фактичного знищення матері-

ально-технічної бази села. Адже це призведе до того, що нові скоробататки скуплять у зневі-рених пенсіонерів і безробітних селян землю за безцінь для її перепродажу. Нинішня встанов-лена владодо ціна на землю в десяток разів нижча за світову, отже, спекуляція україн-ською землею з урахуванням її родючості дасть небувалі прибутки тим, хто вже нажився на приватизації державного майна за методологі-єю Міжнародного валютного фонду, який, до речі, і стимулював ухвалення Земельного ко-дексу.

Ми не можемо залишатися байдужими і до однієї людської долі, а тут ідеться про долю мільйонів, тому вважаємо за потрібне попере-дити всіх про наслідки ухвалення нового ко-дексу. Насамперед кодекс перекреслює перед-бачене ст. 13 Конституції України право влас-ності на землю українського народу. А що че-кає на мільйони тих, хто живе на селі, але не втрапив до списків на розпаювання: на сіль-ську інтелігенцію, переселенців «чорнобиль-ців», працівників сфери обслуговування (шля-ховиків, зв'язківців, працівників торгівлі, ре-монтно-транспортних підприємств, сільгоспхі-мії тощо)? Вони вже навки втрачають право на землю. А таких серед жителів села — полови-на. Що чекає на тих, хто отримав пай, але не зможе його обробити, — пенсіонерів, заслу-жених людей, всіх, хто тримав на собі багато ро-ків село, відбудував його з руїн по війні? У них шонайшвидше за безцінь виманять землю роз-багатілі пройдисвіти і залишать цих людей на-одинці зі злиднями. Не буде майбутнього, на жаль, і в більшості з тих, хто ще має сили гос-подарювати, але через диспаритет цін, брак доступних кредитів, через механізми кредитної застави змушений буде розпрошатися з зе-млею. А якщо врахувати, що в більшості банків статутний фонд представлений іноземним ка-піталом, то ясно, куди вона і в чий руки попли-ве. То і буде справжній хазяїн землі. На першій погляд, виграють у цій ситуації ті, хто вже має капітал і зможе скупити в різний спосіб значні земельні масиви. Але вони наражаються на ненависть і обурення тих, хто рано чи пізно через безвихідь по свою землю до них і прий-де, тоді не уникнути соціальних потрясінь, но-вих трагедій, на які вже була багата нашо істо-рія. У виграші можуть бути лише ті, хто скупов-ує землю як засіб відмивання коштів, проте й вони приречені втратити їх у вогні соціальних потрясінь.

Отже, від запровадження нового Земельно-го кодексу і в близькій, і в далекій перспекти-ві не виграють ні окремі громадяни, ні суспіль-ство, ні держава.

Новий Земельний кодекс, навіть з урахуван-ням того, що продаж землі неможливий до 2005 року, кладе початок нового перерозподілу власності в Україні. Той небувалий наступ на опозицію, який нині здійснює режим усупереч конституційним нормам, агресивне зомбуван-ня суспільної свідомості засвідчує, що влада не враховує ні уроків вітчизняної історії в розв'я-занні земельного питання, ні органічної него-товності селянства до таких авантюрних кро-ків, як перетворення землі на предмет купівлі-продажу. В Україні, де сільське населення (з урахуванням малих міст і селищ міського типу)

становить 43 відсотки всього населення держа-ви, обезземелення селян, їх люмпенізація і пролетаризація може створити ситуацію, ціл-ком відмінну від тієї, яку оголошено взірцем (США, Франція, Німеччина), де, власне, немає і не було села, а в аграрному виробництві зай-нято лише 3—6 відсотків населення. Не врахо-вано і наслідків земельних реформ 1861 року та столипінської у колишній царській Росії, які не створили господаря на землі, але призвели до революції. Соціальне розшарування як ре-зультат кучминської земельної авантюри неми-нуче, воно може стати загрозливим за своїми наслідками. Протистояння в селах, обезземе-лення, безробіття — це відчутні явища уже те-пер, а надалі вони наростатимуть. Власники, рантьє через підставних осіб скуповуватимуть землю, додаючи про привласнення земельної ренти й одержання прибутку за будь-яку ціну, що неминуче прискорить ліквідацію наявних робочих місць.

Ми не залякуємо народ, просто, розуміючи ці процеси, чесно попереджаємо людей і владу, що на нас усіх чекає. Ми готові були до кон-структивної роботи над Земельним кодексом, пропонуючи певний суспільний компроміс на умовах довгоногого і успадкованого володіння землею фермерами та всіма селянами, широко-го застосування оренди і кооперування, повно-го розпоряджання вирішеною і виробленою продукцією, але не землею. Ми за вирівнюван-ня цін і перегляд цінової політики, політики заробітної плати тощо, оголошення мораторію на продаж землі на десять-п'ятнадцять років, принаймні до розв'язання проблеми економіч-ної стабілізації в країні, вивчення зарубіжного досвіду в цій справі, де земля, навіть будучи то-варом, все ж таки безоглядно не пускається в обіг і дедалі більше переходить у власність дер-жави. Наші депутати подали понад триста про-позицій із вдосконалення законопроекту, але пропрезидентська більшість у Верховній Раді, потураючи режимові, 281 пропозицію зігну-рвала, не дала їх відстоювати під час обговорен-ня, грубо обірвала наші зусилля і разом з пре-зидентською вертикаллю свідомо перекручує позицію лівих сил у земельному питанні. Брех-нею є і заяви зверхників Аграрної партії, що новий закон нарешті дозволяє продавати при-садибні ділянки, городи, ділянки під дачами, промисловими підприємствами тощо. Але ж це право встановлене ще 1992 року Земельним ко-дексом, який доповідав у Верховній Раді голо-ва Соціалістичної партії.

Новий Земельний кодекс не розв'язує і та-ких вирішальних для долі села і його майбут-нього проблем, як кредитна політика, інвести-ції, паритет цін, технічне оснащення, матері-альна база виробництва, його індустріалізація, племінна, селекційна і насінницька справи, со-ціальний захист сільських жителів. Без того ви-рішення земельного питання приречене на провал. Адже власність на землю сама по собі не може забезпечити науково-технічний про-грес і зростання економічної ефективності аг-рарного виробництва. Тому силове протиснен-ня Земельного кодексу має на меті не утвер-дження у селянина почуття господаря, а перет-ворення його на наймита.

Соціалістична партія і Партія захисту інте-

ресів селян України, парламентська фракція соціалістів і селян «Лівий центр» попереджа-ють владу, народ, багатостраждальне україн-ське селянство про близькі і віддалені руйнівні наслідки прийняття авантюрного варіанта Зе-мельного кодексу. Ми не хочемо брати участі в підступах влади та її прислужників із Аграрної партії, СДПУ(о), Партії зелених, НДП, «Трудо-вої України», «Солидарності», обох Рухів, спря-мованих на знищення села — колиски україн-ської нації, тому наші депутати не голосували за Земельний кодекс. Разом з тим ми заявляе-мо, що готові вдосконалювати Земельний ко-декс, який дав би змогу селянину бути госпо-дарем на землі, господарем своєї долі, захище-ним від зазіхань олігархів і капіталу, творцем свого багатства і творцем загальнонародного надбання, яким є хліб і все, що дає українська земля. Кодексу, який обірав би як всенарод-ну власність надра, води, ліси і живність у них. Ми — не вороги своєму народу, ми чесно, ві-рою і правдою стоїмо на захисті його інтересів і відкрито заявляємо про свою позицію у най-важливішому для долі держави та її громадян питанні.

Сьогодні вододіл між нами й тими, хто прийняв новий Земельний кодекс, пролягає саме на межі правди і брехні. Ми кажемо, і так це й буде: Земельний кодекс прийняли не для того, щоб селяни отримали землю, а для того, щоб її в селян виманити. Вас обманюють, ко-ли кажуть, що ви від сьогодні стали багатши-ми. Адже ми бачимо, як майно колишніх гос-подарств перейшло до рук окремих спритни-ків, так само як фабрики і заводи, ваучерів на які ви непомітно позбулися. Вже тепер задо-сить прикладів, коли ваші майнові паї нові гос-подарі безсовісно використовують тільки для себе. Тим часом ілюзіями примарного багат-ства влада хоче пригасити спротив її антина-родній політиці, роз'єднати споконвічну се-лянську спільноту для досягнення своїх дале-косяжних цілей.

Вважаємо, що до питання про Земельний кодекс Верховна Рада мусить повернутися. Че-рез незліченні процедурні порушення голосо-вання 25 жовтня не можна вважати законним. Необхідно продовжити роботу над цим доку-ментом, діяти узгодження позицій усіх полі-тичних сил на основі широкого суспільного консенсусу. Земельне питання не з тих, які можна розв'язувати кавалерійським наскоком чи авантюризмом прийомами. Для цього варто було б порадитись із селянами на Всеукраїн-ському селянському сході, делегатів якого слід обрати від регіонів на демократичній основі. Наші партії і наша фракція заявляють про не-обхідність дискусії в суспільстві з цього приво-ду і про готовність конструктивно співпрацю-вати з усіма політичними силами, представни-ками різних верств селянства, науковцями, громадськістю.

Українська земля має належати тим, хто на ній працює. Будь-яке інше розв'язання земе-льного питання є розбрат, протистояння, позба-ляє селян засобів до життя, гідного людини, а отже, не відповідає інтересам народу і держави.

Торгувати треба хлібом, а не землею!

**Олександр МОРОЗ,
голова фракції.**

Торгувати треба хлібом, а не землею!

Квоти проти «китів» Віктора Ющенка

Виборчий блок «Наша Україна» (НУ) на чолі з експрем'єром Віктором Ющенком ще має пройти процедуру юридичного оформлення, щоб стати повноправним учасником передвиборного марафону. Однак уже нині очевидні щонайменше дві обставини, здатні торпедувати і самий блок, знецінивши його ідеї і принципи.

Як і будь-який блок, що формується з кількох самостійних політичних партій, НУ складатиме список кандидатів у нардепи, з якими має намір завоювати місця в сесійній залі під куполом Верховної Ради. От головним технічним яблуком розбрату й стало визначення квот у цьому списку для різних учасників блоку.

Із самого початку формування блоку 50% місць у списку для себе і для своїх людей «забив» Ющенко, який має високий рейтинг, а отже, є таким собі привабливим «паровозиком», здатним втягнути до парламенту своїх неліквідних чи малоліквідних союзників. По 10% экс-прем'єр запропонував головним «фундаторам» блоку — Народному рухові України (НРУ), Українському народному рухові (УНР) та партії «Реформи і порядок» (ПРП). Ще 20% Ющенко залишив як резерв для всіх нових членів блоку, щоб у разі, коли такі з'являться, забезпечити і їхніх проводирів «теплими місцями» і сподіванням на мандати.

Ця дільба уже спричинила бурхливі протести в зазначених партіях. Таке незначне представництво у блокові плюс безперспективність проходження до парламенту по мажоритарних округах більшості кандидатів із рухівців і перепістів, не підтриманих адмінресурсом, не дає змоги цим партіям створити свої фракції в парламенті. Це призводить, поперше, до порушення статутів цих партій, де сказано, що вищою формою представництва партії у законодавчому органі є власна фракція. По-друге, практично стирає їх з політичної карти України як самостійні сили, що мають свій електорат.

До того ж це руйнує усталені відносини між фундаторами НУ ще до його виникнення. Два Рухи підписали декларацію про об'єднання в єдину партію після виборів. А НРУ, ПРП та партія Конгрес українських націоналістів (КУН) ще два роки тому уклали угоду про спільні дії в парламенті та поза ним. А тепер виходить, що КУН взагалі випадає зі схеми блоку Ющенка, котрий не бажає мати справу з партією з такою відвертою «націоналістичною» назвою. Лідер КУН Слава Стецько подумує або про самостійне плавання, або про спільні дії з тими націонал-демократами, котрі не хочуть до НУ, або про приєднання до опозиційного блоку «Форум національного порятунку» (ФНП) на чолі з экс-віце-прем'єром Юлією Тимошенко. Принаймні це може призвести до остаточного дроблення нацдемів. А Віктору Ющенку це об'єктивно нібито вигідно, бо дає змогу зібрати весь націонал-демократичний електоральний «урожай» у Західній

Україні. Але зиск буде лише тоді, коли на цей електорат ніхто не претендуватиме, а саме це і проблематично.

Другим ідеосинкратичним моментом для лідерів НРУ, ПРП та УНР є прагнення Ющенка в керівництві НУ спиратися на політиків, близьких чи то до президентських структур, чи до олігархічних партій. Він уже призначив керівником свого перевиборного штабу лідера партії «Солідарність» Петра Порошенка. Цей політик — один із тих, кого називають «українськими олігархами», і його з моменту появи «Солідарності» звинувачували в тому, що він створив партію на замовлення президентської адміністрації для розколу фракції Соціал-демократичної партії України (об'єднаної) — СДПУ(о), що набувала сили. Порошенко відхилив ці обвинувачення досить мляво.

Політичним координатором свого блоку Ющенко запросив представника Президента у парламенті Романа Безсмертного, котрого всі опоненти підозрюють і у створенні всіх партій на зразок «Солідарності», і в усіх розколах, які з тих чи тих причин відбувалися в інших потужних партіях. На загальну думку, Безсмертний робив це з відома президентських кіл і з метою послаблення можливих президентських опонентів. А сам Безсмертний завжди стверджував і стверджує нині, що він «працював, працює і працюватиме з Леонідом Кучмою».

Ще НУ пов'язують з іменами таких близьких до Кучми політиків, як глава президентської адміністрації Володимир Литвин чи голова держкомісії з військово-технічного розвитку при Президентові України Володимир Горбулін. І, очевидно, так би мовити, диму без вогню не буває. Принаймні сам Ющенко цих чуток не спростовує. Недоброзичливці одразу запідозрили його в тому, що він, залучаючи людей з президентського оточення, також претендує на частину адмінресурсу, котрий на цих виборах, на думку багатьох, відіграватиме значну, якщо не визначальну, роль у долі кандидатів у депутати.

Не подобається НРУ, УНР й ПРП і те, що Ющенко позитивно ставиться до можливої співпраці з блоком «За єдину Україну» (колишня «ТУН-ДРА»), де об'єднано партії, які заведено вважати адміністративними чи олігархічними — «Трудова Україна» (ПТУ), Народна демократична (НДП), Партія регіонів (ПР) та Аграрна партія України (АПУ). Лідери трьох перших днями уклали угоду про створення депутатського об'єднання «За єдину Україну» у Верховній Раді і публічно заявили, що жоден із лідерів НУ до них із пропозиціями

про співпрацю не звертався. Вони взагалі вважають, що така співпраця неможлива, але голова НУ чутки про зближення не спростовує, оскільки, на загальну думку, не залишає надію влити до свого блоку АПУ, голова якої — экс-віце-прем'єр з питань АПК в урядові самого Ющенка Михайло Гладій — не приховує симпатій до свого колишнього шефа. А націонал-демократи із Рухів і ліберали із ПРП вважають, що співпраця з «олігархами» заперечує саму ідею «Нашої України» як нової антиолігархічної сили.

Усі ці закулісні й відверті ігри можуть серйозно зашкодити двом головним «китам», на яких тримається «Наша Україна». По-перше, НУ з самого початку задумувався як надполітичне і надідеологічне об'єднання широких демократичних сил, які з різних причин не сприймають стан речей, що склався в державі, хочуть боротися з кланами і будувати «українську Україну». А випадіння з блоку націонал-демократичного сегмента значно звужує його електоральну основу і зменшує градус його опозиційності, дуже привабливої для значної частини українського населення. Особливо на заході країни і в інтелектуальних колах великих міст. А це основа електорату НУ.

По-друге, все це разом зводить до мінімуму ті переваги, що їх блокові дає високий особистий рейтинг самого Ющенка. Через цей рейтинг, котрий магічно і найбільшою мірою ірраціонально діє на людей, потенційних союзників Ющенка по блокові жартома навіть називають «анашистами» — політиками, які не можуть жити без систематичного «обкурювання» і підживлення високими рейтинговими показниками лідера. Однак останнім часом «анашизм» лідерів Рухів та ПРП поступово сходить нанівець, оскільки вони не можуть не звертати уваги на власні низові регіональні структури, котрі звинувачують київських проводирів у кар'єризмі, розвалі партій та в забутті ідеологічних принципів. Наприклад, у низовому рухівському середовищі надто сильні прагнення до об'єднання і переконаність у тому, що єдиний Рух збере більше голосів виборців самостійно, ніж у аморфному блоці Ющенка.

Нині, окрім НРУ та УНР, уже є й третя рухівська партія «Народний рух

Віктору Ющенку рішенням сесії міської ради присвоєно звання Почесного громадянина Львова

України «За єдність» (НРУЗЄ) на чолі з экс-губернатором Тернопільської області нардепом Богданом Бойком. Через ідеологічну невизначеність НУ і обділеність у квотах у Рухах назріває черговий розкол, очолюваний колишнім керівником секретаріату НРУ, лідером потужної Дніпропетровської обласної організації цієї партії Сергієм Коневим. Саме він і є прапором ідеї самостійного походу Рухів у парламент. При цьому Конев демонстративно не відхиляє того, що за ним можуть стояти сили, об'єктивно зацікавлені у послабленні блоку Ющенка.

Лідер НУ нині веде складні переговори одразу в кількох напрямках. З одного боку, він намагається втримати Рухи і ПРП, пропонуючи їм ще раз обговорити квотове представництво. Він навіть запропонував лідерам цих партій дати по сім осіб до його особистої квоти, але за однієї умови — по два представники обов'язково мають бути заможними людьми і виступити спонсорами кампанії НУ. А Рухи та ПРП зажадали собі по 25% у загальному списку блоку, хоча, за наявною інформацією, готові знизити свої претензії до 20%. Нині ці переговори «зависли».

З другого боку, Ющенко гарячково шукає заміну старим фундаторам, які змогли б компенсувати націонал-демократичне представництво у блоці. Однак ці переговори, на загальну думку, не можуть бути успішні — всі націонал-демократичні утворення вже «розібрано» по інших передвиборних «квартирах». Із останніх надбань блоку Ющенка — нечисленна і маловпливова партія «Вперед, Україно!», яка жодним чином не може зрівнятися ані з Рухами, ані з ПРП.

У результаті блок Ющенка ніби застиг на роздоріжжі й не може поки що розпочати повномасштабну передвиборну кампанію. І єдиною втіхою йому може бути лише те, що закон про вибори ще не підписано Президентом країни і решта учасників перегонів також перебувають у підвищеному стані. Виняток становлять хіба що комуністи і соціал-демократи (об'єднані), які з самого початку не дуже сподівалися на допомогу адміністрації і розгорнули власну досить потужну агітаційно-пропагандистську діяльність.

Володимир СКАЧКО.
Київ.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Конкурси

Краща юридична книга України

Про роль юридичних видань та їх рівень можна сперечатися, але заперечувати їх важливість та необхідність для правників і пересічних громадян неможливо. Ось і Всеукраїнський конкурс на краще юридичне видання 2000—2001 років, що визначає найкращих, є не лише доброю традицією, а й своєрідним підсумком роботи видань та авторів.

Торік на конкурс було представлено лише шість номінацій, цього — їх уже вісім: юридичні колективні монографічні видання; юридичні індивідуальні монографічні видання; юридичні підручники; навчальні посібники (практикуми, курси лекцій, хрестоматії тощо); науково-популярні, науково-практичні і довідкові видання в галузі права (збірники нормативних актів, коментарі, довідники тощо); періодичні юридичні видання, часописи тощо; краще поліграфічне видання; студентські наукові публікації в періодичних і юридичних виданнях.

У конкурсі взяли участь видання, що їх було опубліковано в 2000—2001 роках, і які не брали участі в попередніх конкурсах. Усього надійшло 128 видань. Серед учасників — 28 наукових закладів та видавництв, більш як 400 авторів.

Окрім багатьох відомих юристів, на конкурс відмічено і молодих авторів. Зокрема, І. Дзеру за монографію «Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні» та О. Щербину за роботу «Правове становище акціонерів за законодавством України».

Визначальним є й той факт, що представники законодавчої влади не залишаються осторонь від проблем українського права і роблять це на високому професійному рівні. Так, у номінації «Періодичні юридичні видання, часописи тощо» за систематизоване висвітлення проблем теорії і практики конституціоналізму в Україні отримали другу премію І. Плющ, С. Гавриш, В. Опришко за видання «Парламентаризм в Україні: теорія і практика». В. Медведчук, С. Гавриш, В. Опришко одержали спеціальну відзнаку за дослідження проблем парламентської реформи в Україні у виданні «Парламентська реформа: теорія і практика».

Варто відзначити важливу роль Інституту законодавства Верховної Ради України в дослідженні та висвітленні проблем українського правотворчого процесу. Підтвердженням високого рівня його робіт є численні відзнаки і на минулих конкурсах, і на цьогорічному. Своїм успіхам інститут насамперед завдячує своєму директорові Віталію Опришку. Він, до речі, за дослідження актуальних теоретичних і практичних проблем розвитку системи законодавства України як одного з важливих засобів вирішення багатьох соціальних, економічних і політичних завдань суспільства і держави в монографії «Конституційні основи розвитку законодавства України» виборов другу премію в номінації «Юридичні індивідуальні монографічні видання». Інститут законодавства в номінації «Краще поліграфічне видання» отримав відзнаку за відмінне технічне редагування та використання високоякісних поліграфічних матеріалів у серії видань, зокрема «Законодавство України: проблеми вдосконалення. Збірник наукових праць» та «Парламентська реформа: теорія та практика. Збірник наукових праць».

У цій само номінації цілком заслужено надано спеціальну відзнаку видавництву юридичної літератури «Юрінком Інтер» (генеральний директор Л. Ковальська) за єдину концепцію дизайну оригінального макету офіційних видань у серії видань офіційних документів: «Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні», «Україна—Росія, 1990—2000 рр.: документи та матеріали», «Головування України в Раді Безпеки ООН». Слід зазначити, що з 51 видання — лауреатів конкурсу, тринадцять, що отримали нагороди та відзнаки, було підготовлено саме видавництвом «Юрінком Інтер».

Високий професійний рівень та своєрідний підхід вирізняють кожен проект, представлений на конкурс. Однак кращими з кращих визнано та нагороджено відзнаками, дипломами та призами 51 видання та 99 авторів України.

Наталя ГЕЛЕТКО.

КІРОВОГРАДЩИНА

«Невгасимий огонь Холодного Яру»

Презентація

Тринадцятихвилинна документально-публіцистична стрічка з такою назвою стала значною подією в культурному житті Кіровоградщини, та й не тільки. Її творцям —режисерові-постановнику обласної телерадіокомпанії Володимиру Моциньському, тележурналістові Миколі Хомандюку та київському письменникові й історикові Роману Ковалю — вдалося заповнити ще одну білу сторінку в історії нашої країни. Зокрема, ту, що стосується не таких уже й далеких часів громадянської війни і періоду так званої Отаманищини. Автори фільму змусили під іншим кутом глянути на, здавалося б, відомі всім події і заново замислитися над тим, хто були справжні герої нашої землі, а хто її поневолювачі...

Фільм, презентація якого відбулася в обласному центрі, для багатьох присутніх став одкровенням. Навіть вихідці із краю над козацькою річкою Тясмин із сумом казали, що багато про що із фільму дізналися вперше, адже більшою частиною пропаганда зробила все, аби зітерти з пам'яті людей героїчне минуле їхніх предків, імена істинних борців за вільну й щасливу Україну.

У фільмі перетинаються сюжети із далекого і не дуже далекого минулого. Часи Київської Русі, для якої Холодний Яр був південним рубежем, козачина, гайдамачина... І особливий наголос — на подіях майже не відомих навіть нинішнім мешканцям оспіваного у легендах краю — часів так званої

Холодноярської республіки початку двадцятих років минулого століття. Автори стрічки переконують, що земля та, як ніяка інша, щедро полита кров'ю мужніх синів України, здатна надихати на подвиги, просякнута духом незалежності й любові до Батьківщини.

Усі присутні на презентації зійшлися на думці, що фільм унікальний за своєю значущістю. Він може стати посібником для молодого покоління, яке має не лише вивчати історію, а й виховуватися на славі прикладах предків, навчатися в них патріотизму й любові до власної землі. Були й побажання авторам не полишати обраної важкої ниви, обробляти її надалі. Адже у фільмі лише ми-

мохидь згадано імена холодноярських отаманів, а кожен із них заслуговує окремої розповіді. Це такі постаті, як брати Петро, Василь і Олекса Чучупакі, Матвій Григор'єв, Федір Уваров, Юрій Тютюнник, Семен Гризло, Пилип Хмара, Яків Мамай-Шириця, Яків Водяний, Іван Компанійченко та інші. Доля кожного з них —легенда. Ще донедавна їх називали бандитами, більшість із них загинули чи були замордовані більшовицькими карателями. Але час поволі розставляє все на свої місця. Нині ми маємо повне право гордитися славними земляками. І мусимо знати про них більше, ніж просто імена з навішеними на них ярликами ворогів України.

Голова Кіровоградської обласної телерадіокомпанії Серій Омельчук пообіцяв, що зробить все можливе, щоб фільм «Огонь Холодного Яру» не загубився на полицях архіву, а став надбанням якнайширшого загалу. І перший крок на цьому шляху — тиражування, щоб його змогли подивитися в кожній області України. Він припустив також, що незабаром стрічку буде презентовано і якимось із загальнонаціональних телевізійних каналів.

Протистояння виконком — рада триває

Місцеве самоврядування

Кіровоградський апеляційний суд відхилив скаргу секретаря Кіровоградської міської ради Анатолія Гуменного на рішення Ленінського районного суду, який у червні скасував деякі рішення міськради, зокрема, про визнання незадовільною роботу виконкому та його розпуск.

Анатолій Гуменний вважає, що Ленінський суд, розглядаючи справу і виносячи рішення, допустив порушення та неправильне застосування норм процесуального права. Однак вища судова інстанція не визнала аргументи секретаря міськради вагомими...

«Голос України» не раз повідомляв читачам про протистояння між міською радою та виконкомом, яке розпочалося фактично одразу після арешту міського голови Кіровограда Олександра Нікуліна. Згідно з чинним законодавством обов'язки міського голови мав виконувати його перший заступник Михайло Цимбаревич. Але такий стан речей не задовольняв секретаря міськради Анатолія Гуменного, який затіяв власну гру, і, спираючись на підтримку з боку облдержадміністрації та частини депутатського корпусу, зробив спробу маленького «двірцевого перевороту». І на перших порах, здавалося б, цілком вдало. Депутати проголосували за відставку негодних членів виконкому і надали Анатолію Гуменному повноваження міського голови. Тільки ейфорія тривала недовго. Суд визнав дії і рішення міської ради такими, що суперечать чинному законодавству, бо, з'ясувалося, окрім міського голови, ніхто його заступників відправити у відставку не може. Начебто все мало стати на місце. Але здаватися ніхто не бажав. Протистояння лише набирало обертів. Незліченні судові засідання, численні скарги до вищих органів державної влади, зокрема до Верховної Ради і Президента особисто, від протидіючих сторін, справжня війна в засобах масової інформації — такий не повний перелік діянь «батьків міста».

Уся ця істерія уже набила оскоми-ну пересічним громадянам, які давно зрозуміли, що йде елементарна бо-

ротьба за владу, у якій інтереси «борців» аж ніяк не збігаються з інтересами мешканців міста. Тим паче що конфлікт розгорався і триває на тлі багатьох нерозв'язаних проблем міського життя, про які всі, в тому числі і народні обранці, начебто зовсім забули. Досі ніхто всерйоз і не думав про підготовку до зими та опалювального сезону. На кількох засіданнях сесії міськради депутати просто відкидали це питання як незначне і нікчемне. Погані дороги, якими завжди славився Кіровоград, стали ще гіршими; вододопостачання міста через аварійний стан мережі і величезну заборгованість водоканалу за спожиту електроенергію — у гіперкризовому стані. Хто винний, стверджувати важко. Та й винуватити, здавалося б, нема кого. Бо кожна із протидіючих сторін усі гріхи навішує на противника, а аргументи на свою користь наводить найпереконливіші... Водночас і відступатися від боротьби бажаючих немає. Це і зрозуміло. Адже бути при владі, нехай навіть ілюзорній, напередодні виборів —це вагомий стартовий капітал у наступних виборчих перегонах. А в тому, що вони будуть жорсткі до жорстокості, сумніватися не випадає. Якщо боротьба за крісло мера не припиняється сьогодні, при живому й здоровому, хоч і за ґратами, міському голові, то що буде, коли виборча кампанія розпочнеться офіційно?

Принаймні навіть зазначене рішення апеляційного суду не спроможне поставити остаточну крапку. Бо, згідно з чинним законодавством, Анатолій Гуменний має право протягом трьох місяців оскаржити його рішення у Верховному Суді України. І секретар міської ради має намір сповна скористатися своїм правом, про що не забарився повідомити читачів міської «Вечірньої газети». А отже, комедія триває...

Обманулися в очікуваннях

За дев'ять місяців цього року Кіровоградщина не досягла очікуваних результатів з обсягу промислової продукції. За словами першого заступника голови облдержадміністрації Миколи Лавренка, протягом названого періоду у районах та містах області її виготовлено на 119,2 мільйона гривень, що загалом начебто й непогано, але недостатньо. Порівняно з минулим роком обсяги промислового виробництва становлять 117,3 відсотка.

Серед основних причин, які вплинули на зниження виробничих показників, називають пізній початок роботи цукрових заводів та переробних підприємств області.

Працевлаштування

Жінки і тут «лідери»

За статистичними даними, з початку року на обліку в базових центрах зайнятості Кіровоградської області перебувало майже 58 тисяч незайнятих громадян. Це на шість відсотків менше, ніж за відповідний період минулого року.

За цей час працевлаштовано майже дев'ять тисяч безробітних. Рівень зареєстрованого безробіття в області на початок вересня становив 4,08 відсотка. Серед безробітних переважають жінки.

Значно зменшилася кількість претендентів на одне вільне робоче місце — вісім осіб. По Україні цей показник становить дев'ять осіб.

Для налагодження підприємницької діяльності надано матеріальну допомогу 430 безробітним. Крім того, 102 безробітних працевлаштовано за рахунок дотацій роботодавцям з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування у разі безробіття.

Для підвищення конкурентоспроможності незайнятих громадян служба зайнятості здійснює професійну підготовку та перепідготовку незайнятого населення. З початку року більш як три тисячі незайнятих осіб проходили навчання, з них працевлаштувалося майже 80 відсотків.

Понад дев'ять тисяч безробітних протягом згаданого періоду взяли участь в оплачуваних громадських роботах...

Кістлява підкралася вночі

Трагедії

Дві трагедії, що забрали життя чотирьох осіб, сталися протягом одного тижня в Новоукраїнському районі. Обидві пов'язані із необережним поводженням з вогнем.

У селі Рівному отруїлися чадним газом п'ятидесятирічна жінка зі своїм співмешканцем. Причина банальна: паління в ліжку у нетверезому стані. Пожежі як такої не було, лише зотліла постільна білізна, але від цього горе близьких аж ніяк не меншає...

І зовсім жаклива історія сталася через кілька днів у селі Нововодяному.

«Я ще хочу пожити, подивитися, що воно далі буде...» — незадовго до трагедії казала своїм сусідам дев'яносторічна мешканка Богом і людьми забутого села Нововодяне. Останнє — не гротеск. П'ять хатин — от і все село. Немає жодних засобів комунікації: телефонної мережі та водопостачання зроду не було, «лампочка Ілліча» з недавнього часу — також розкіш. Невідомі зловмисники ще чотири місяці тому викрали дроти електромережі, позбавивши у такий спосіб селян останнього засобу цивілізації. Так і жили люди, допомагаючи одне одному чим могли. Престарілу матір доглядав шістдесятишестирічний син. Того фатального вечора дуже похолодало, і він вирі-

шив протопити пічку, щоб зігрітися. Незважаючи на те, що хата наповнювалася димом, підкладав дрова. Його чомусь зовсім не збентежило, що піч, як кажуть у народі, «курить». Саме ця необережність і підписала їм смертний вирок: тріщини і залиті канали в димоході спричинили пожежу. Лихо сталося вночі, коли обоє міцно спали, тому й не відчули, як підкралася «кістлява».

Пожежу мешканці села помітили лише вранці, коли погасити її було вже неможливо. Неможливо було й викликати пожежних. Тож від престарілої матері і її немолодого сина практично нічого не залишилося...

За даними Управління державної пожежної охорони, з початку цього року в Кіровоградській області на пожежах загинули 66 осіб.

Наталія АНТОНОВА,
інженер ЦГЗ УДПО
в Кіровоградській області.

Сторінку підготував
наш власний
кореспондент у
Кіровоградській
області
Олег БОНДАР.
Тел. 0322 24-06-45.

Чи перетнуться «паралельні філософії»?

Вітчизняний стиль

— Коли я дивлюся на трубу великої — районного масштабу — котельні, бачу: то не дим — гроші летять. Купюра за купюрою... І багатокілометрові голі труби не тепло несуть, а гривні в атмосферу випаровують... Наслідки з кожним роком будуть дедалі тяжчі...

Узагалі, Олександр Осипов — не поет, а інженер-будівельник. І на образність його штовхає виключно усвідомлення надто живучої ірраціональності. В рідному краї. Бо інший просвіщенний світ, як останній язичник, б'є поклони то перед сонцем, то перед вітром (камуфлюючись, однак, під сучасну термінологію: нетрадиційні джерела енергії). А тут: газу — і побільше! Втім, сьогодні це звучить уже не так категорично. Лейтмотив усіх нарад і засідань: ніхто нікому нічого безплатно не дасть. Треба платити. Наприклад, за даними на вересень, теплогенерувальні підприємства Миколаєва з минулого опалювального сезону винесли борг за спожитий газ «вагою» майже п'ять мільйонів гривень (приблизно стільки само — за електроенергію). Темпи погашення оптимізму не додають. До того ж майбутнє тепло треба проавансувати.

Олександр Осипов — не мітинговий критик, не трибунний борець. Його трибуна — поле діяльності фірми «Укрінтерм», регіональних представників якої на Миколаївщині він є.

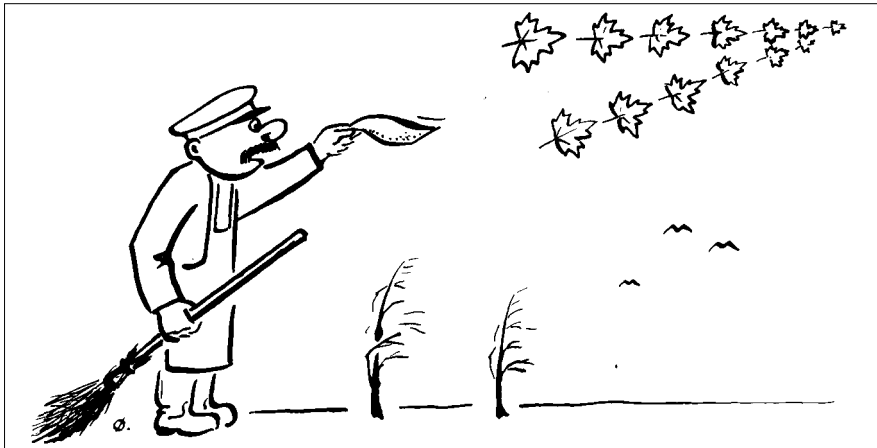
— Домінує філософія — «якось буде». Вона й породжує, нарощує борги. Експлуатація та ремонт громіздких — «неадекватних»(!) — котелень, багатокілометрових центральних магістралей, що гублять дорогою більш як половину тепла, «з'їдає» мільйони гривень. Згідно з іншою, альтернативною філософією (що є, власне, ідеологією і практикою фірми «Укрінтерм»), цьому латаному-перелатаному дрантю місце на складі металообробки. На жаль, реальність не завжди збігається з логікою.

Усе це від Осипова чую вже не вперше. Кілька років тому, восени 1997 року, коли очолюване ним підприємство «Никонбуд» змонтувало першу в Миколаєві автономну котельню (на багатоповерховому будинку), Олександр Васильович захоплено казав про те, які перспективи відкриває досвід фахівців з Білої Церкви. І скрушно: «Як тяжко доводити очевидні вигоди... Система автоматичного регулювання температури і тиску теплоносія економить споживання теплової енергії до 30 відсотків. Людям доведеться платити вдвічі менше. І ось ходиш по колу з цими розрахунками...» Той, перший, десятиповерховий будинок з великими труднощами пройшов через густе сито суворих дозвільних організацій.

Потім Олександр Осипов багато разів доводив: новим енергозбережним технологіям нема альтернативи. Відразу після «первістка» був 16-поверховий житловий будинок, на якому вперше в Україні змонтовано автономну котельню. Знову-таки тут, у Миколаєві, вперше змонтували обладнання французької фірми, яке тепер випускається вже в Білій Церкві (на жаль, характерно: монтаж займав один день, а процес погодження з різними інстанціями — кілька місяців).

Ще у жовтні 1998 року, на прохання міського голови, фахівці фірми «Укрінтерм», ЗАТ «Діпромисто» і ВАТ «Миколаївгаз» розробили — безплатно — програму «Енергозбереження в теплопостачанні об'єктів бюджетної сфери м. Миколаєва». З того часу в трубу, як каже О. Осипов, вилетіли мільйони гривень. А енергозбережними модулями по-справжньому зайнялися в Луганській області, де реалізують подібну програму «Укрінтерму» (під неї Світовий банк дав кредит — 218 мільйонів гривень на 20 років).

— А що в нас? Восени минулого року сесія міськради прийняла (одно-

голосно!) рішення щодо програми оснащення об'єктів бюджетної сфери автономним теплопостачанням. Хоча... не без сумнівів: аби одержати кредит Світового банку, потрібна застава — майно міської громади. Я передбачив у програмі 14 об'єктів (шкіл і лікувальних закладів), у яких локальні системи теплопостачання окуплять себе не за 3—4 роки, а за рік. Сесія доручила міськвиконкому забезпечити розробку бізнес-планів для подальшої співпраці зі Світовим банком. На цьому етапі все й «заморозилося» по сьогоднішній день, — сумно констатує Олександр Васильович.

— Чому я сьогодні ще й директор комунального підприємства «Промислово-торговий центр»? — продовжує О. Осипов. — Хочу все ж реалізувати програму, бодай її частину. Адже у разі кризи найнезахищеніші — бюджетні об'єкти. У світі комунальні підприємства — прибуткові, дають майже половину бюджетних коштів. А в нас — усі збиткові...

Поки перспектива реалізації програми за туманом невизначеності, дочірнє підприємство «Укрінтерму» в Миколаєві живе і працює. Напружено. Спільно з Чорноморським суднобудівним заводом, заводом «Дамен Шипард Океан», виробничим об'єднанням «Зоря»... Триває робота на кількох житлових об'єктах.

— Філософія керівництва «Дамен Шипард Океану» мені мало сказати близька, це — моя філософія, — каже Осипов. — Вони віддали місту (безплатно) величезну котельню, ліквідують усі внутрішньозаводські теплотраси. Натомість їхні фахівці розробили програму по 14 локальних системах. Сьогодні там — конвеєр: дві установки змонтовано, триває монтаж третьої, проектується четверта, передпроектний період — на п'ятій... Тепер у побутивах ніхто не побачить робітника в куфайці.

У районі профлакторію ВО «Зоря» нема газопроводу. Приміщення опалюють соляркою. Олександр Осипов запропонував геліосистему з додаванням електроенергії у нічний час (за зниженим тарифом оплати). Геліобатареї акумулюють сонячну енергію і віддають тепло. Ще один будинок — по вулиці Крилова. «Буде газ чи не буде, а геліобатареї гарантують тепло. І гаряча вода — виключно від них».

«Більше газу!» — не девіз Осипова. «Менше газу!» — добре, але теж не девіз. Пошук варіантів використання альтернативних джерел енергії — це один із напрямів роботи представництва «Укрінтерму». Тут, на півдні України, де сонця більше, вітру більше, так залежати від газоелектропостачання — просто гріх. Ось у Німеччині над цим напружено працюють. Невдовзі Олександр Осипов їде до німців на їхнє запрошення.

— І за їхній рахунок, — підкреслює Олександр Васильович. — Німці лідери у використанні нетрадиційних видів енергії. Ви чули про їхню програму закриття всіх атомних електростанцій у країні? Тепер вони готуватимуть проекти на два будинки в Миколаєві — з використанням своїх систем. Безплатно! Ми впровадитимемо німецьке обладнання у себе. І моя мета — в майбутньому випускати його в нашому місті.

У Миколаєві є два способи боротьби з холодами: труби або латають, або... викидають

Це ще один напрям діяльності «Укрінтерму» — виробництво обладнання для автономних систем в Україні. Наприклад, колишній французький варіант «Нектра» — нині настінний нагрівальний автоматизований агрегат «Анна» (на честь доньки Ярослава Мудрого). Випускається у Білій Церкві, а комплектувальні надходять із п'яти областей. Поправка — на нашу «специфіку»: у нас тиск газу і води інший — з перепадами, якість далека від ідеальної, он холодильники «летять» від електричних «стрибків»... З'явилася і у миколаївських укрінтермістів можливість випускати теплообмінний чавунний апарат «Богдан» — аналог італо-угорського виробу.

— Три модифікації роблять нині у Білій Церкві, — розповідає Олександр Осипов. — А ще дві-три генеральний директор пропонує нам: «Робіть, даємо обладнання, а ви готуйте виробничі площі». Почав я бігати до міськвиконкому, переконувати: мовляв, це ж робочі місця, гроші в бюджет, договори з країнами СНД, чехами, румунами, тими ж угорцями... А мені: «Ну, робіть, потім побачимо, подумаємо щодо площ...» Ти смаж, а картопля буде... Ось є в нас підприємства «Кристал», «Екватор» — не йдуть вони на співробітництво, стара ідеологія. Я ж хотів здійснити це в рамках муніципального підприємства. Від міста, крім виробничих площ, нічого не потрібно: головна фірма дає і обладнання, і комплектувальні. Жодної копійки з бюджету!

Німецькі фірми «Грюнфос», «Данфос», інші зарубіжні партнери — це сьогодні поле, сфера співробітництва спільного підприємства «Укрінтерм». Тільки в місті корабелів дві паралельні (О. Осипов і міськвиконком) не перетинаються.

Повернімося до автономних котелень. Програма Олександра Осипова, схвалена сесією міськради, щороку дасть змогу заощадити 3 мільйони гривень бюджетних коштів (якщо, звичайно, реалізується). Здебільшого за рахунок економії газу. Поки що, правда, спішно зривають асфальт, ізолюють десятки кілометрів труб, «вибивають» борги... За вісім житлових будинків можна не хвилюватися: там локальні котельні, будуть у мешканців і тепло, і гаряча вода, і платитимуть удвічі менше. Ще на трьох житлових будинках «домашні» котельні монтуються. Якщо казати про кожну живу душу, котра має властивість мерзнути, то це немало. Але, кажучи про нереалізоване... ой як мало!

... Модульний агрегат — три модулі. Працює за принципом газової колонки. Поруч — два 50-сантиметрові циліндри, це — бойлерна 52-квартирного будинку. Заплативши за установку цієї системи, мешканці зекономили відразу 136 тисяч гривень. І погляд не натрапляє на потворні труби, що часто-густо перерізають миколаївські двори. Це — сьогоднішня картинка. Але така ще рідкісна і розмита на тлі «філософії» вчорашнього дня.

Миколаїв. Анатолій РОМАНЮК. Матеріал організував Георгій ВОРОТНЮК. Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Вісті з Волині

Від зuboжіння — у відставку

Майже на третину щороку зменшується особовий склад Луцького міськвідділу міліції. Лише цього року рапорти про звільнення за власним бажанням подало 45 міліціонерів.

Як зазначив начальник Луцького міського відділу майор міліції Сергій Швачка, кризова ситуація зумовлена мізерною зарплатою та відсутністю належного правового захисту. Міліціонер одержує за нелегку службу в середньому 200 гривень. Тоді як військовий — не менше 400. Частково плінність кадрів пояснює і призупинення дії пільг, що обмежило сімейний бюджет правоохоронця на аж ніяк не зайві 90—100 гривень.

Знову білий порошок...

Мешканець Нововолинська Юрій Л. у конверті, що надійшов на ім'я сина без зворотної адреси, виявив білий порошок невідомого походження. Пильний городянин, який працює охоронцем одного з гірничих підприємств міста, обережно вклав лист у пакунок і відніс його до міліції. Звідти порошок відправили до міської санепідемстанції, а далі — до обласної лабораторії особливо небезпечних інфекцій. На щастя, збудника сибірки в порошок не виявили.

Того ж дня в Нововолинську схожий конверт із білим порошком знайшли у поштовій скриньці працівники вузла зв'язку.

Дорога на захід

Перший гудок потужного електровоза пролунав на відкритому після реконструкції залізничному вокзалі станції Ковель. Його оновлення офіційно завершило електрифікацію стратегічно важливої ділянки Здолбунів—Рівне—Ківерці—Ковель, яка підпорядкована Львівській залізниці і є першою чергою головного ходу транс'європейської магістралі на території України.

— Оновлений Ковельський залізничний вокзал став одним із найсучасніших в Європі, — зазначив начальник Львівської залізниці Богдан Піх. — Заодно ми реконструювали платформи, перони і навіть рухомий склад. Недарма ж на всі ці роботи на ділянці Здолбунів—Рівне—Ківерці—Ковель було витрачено 120 мільйонів гривень.

Пожежники відмовляються гасити... борги

Кілька показових судових процесів над злісними неплатниками невдовзі влаштує міська влада обласного центра Волині. Привід — майже семимільйонний борг лучан тутешнім комунальним службам.

Хоч як дивно, лідерами серед неплатників у Луцьку є місцеві бізнесмени. Приміром, не найбідніші працівники обласного відділення «Промінвестбанку», обласної дирекції АППБ «Аваль», Луцької міської філії АТ «Укрінбанку».

Абсолютними рекордсменами-боржниками цього річчя виявилися пожежники області.

Макаронники не нудьгують

Надсучасні технологічні лінії для виробництва смачних макаронів по-італійськи почали монтувати на луцькому ВАТ «Хліб».

Дороге обладнання надіслала волинянам відома італійська фірма «Сасі», яка славиться своїми макаронними виробами в усьому світі. Виробничі потужності нових ліній випускатимуть понад півтори тонни спагеті щогодини.

Роман ЖИЖАРА.

■ Фотофакт

Під час Днів українського козацтва у Благовіщенському соборі Києва відбулася Велика Рада окремого козачого округу Святого Апостола Андрія Первозваного. В дар храму козаки піднесли ікону XVI століття.

Фото Ольги СОЛОВІЙОВОЇ (Укрінформ).

ПОЛІТИКА

Універсіада визначає і підтримує

«Голос України», 2 листопада 2001 року. № 203 (2703)

Переможцям Всеукраїнської універсіади «Інтелектуал XXI століття»

Дорогі друзі!

У вашому житті настала воістину зоряна мить: ви вибороли перемогу у Всеукраїнській універсіаді «Інтелектуал XXI століття», а відтак — право коштом засновника цієї акції здобути вищу освіту у провідних навчальних закладах нашої країни. Для вас це подія без перебільшення доленосна: відбувшись на межі сходження від шкільного дитинства до юнацької зрілості, у відповідальний час вибору кожним з вас власного професійного та й життєвого шляху, вона, напевне, для більшості стане чи стартовим майданчиком, чи поворотним моментом для творчого, інтелектуального, духовного злету. Здобувши цю, можливо — першу в житті, велику перемогу, ви всерйоз заявили суспільству про непереморне творче прагнення приростати світлом науки і знання. Віримо: яку б професію ви не обрали, ця свята спрага чужому науцатись й свого не цуратись, енергія науково-дослідницького пошуку, примножені молодим запалом, зроблять для вас підвладними будь-які, навіть ще ніким не підкорені, фахові й інтелектуальні вершини.

Символічно, що перший самостійний успіх прийшов до вас у знаменний 10-й рік незалежності нашої держави. Широкий простір для освоєння кращих набутків світової цивілізації, плідних міжнародних контактів, науково-технічного, інтелектуального взаємозбагачення, що його відкрив історичний суверенітет Украй-

Богдан ГУБСЬКИЙ,
голова ради Фонду інтелектуальної співпраці «Україна — XXI століття»,
народний депутат України, доктор економічних наук.

Нинішнього року в універсіаді взяли участь майже 70 тисяч цьогорічних випускників шкіл з усіх регіонів України. 89 переможців, список яких друкується нижче, вибороли право обрати для навчання будь-який вищий навчальний заклад України. Згідно з умовами конкурсу, фонд узяв на себе всі витрати за навчання, а також щомісячно виплачує стипендії по 100 гривень.

Нині розпочалася підготовка до Другої всеукраїнської універсіади. З її умовами всі бажаючі можуть ознайомитися в управліннях народної освіти місцевих органів виконавчої влади. А нові переможці визначатся наприкінці травня наступного року.

АНДРЕЄВ Артем, випускник гімназії № 6, м. Херсон, — хімічний факультет Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;
АРТЕМЕНКО Артем, випускник ЗОШ № 5, м. Красноперекоськ, АР Крим, — хімічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

БАБАК Світлана, випускниця гімназії № 167, м. Київ, — економічний ф-т Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

БОЙКО Володимир, випускник Новосанжарського навчально-виховного комплексу, Полтавська обл., — ф-т економіки та управління Київського національного університету;

БУРДА Дмитро, випускник ЗОШ №26, м. Луцьк, — господарчо-правовий ф-т Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого;

ВЕДРОВ Олексій, випускник академічного ліцею при Херсонському державному педуніверситеті, — ф-т гуманітарних і суспільних наук Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

ВОЗНЮК Тетяна, випускниця ЗОШ № 1, смт Немірів Вінницької обл., — ф-т української філології Національного педуніверситету ім. М. Драгоманова;
ВОЛОШИН Денис, випускник Києво-Печерського ліцею №171 «Лідер», м. Київ, — механіко-математичний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ГАВРИШ Ксенія, випускниця ЗОШ № 34, м. Полтава, — інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого;

ГАРКУША Надія, випускниця Великобуріської ЗОШ, Чорнобаївський р-н, Черкаська обл., — філологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ГЛУБОКИЙ Валентин, випускник Дніпропетровського обласного фізико-математичного ліцею-інтернату, — ф-т банківської справи Київського національного торговельно-економічного університету;

ГОНЧАР Сергій, випускник ЗОШ ім. І. Олійника, Решетилівський р-н Полтавської обл., — теплоенергетичний ф-т Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;
ГРИГОРИШИН Оксана, випускниця ЗОШ № 3, м. Бучач Тернопільської обл., — філологічний ф-т Львівського національного університету ім. Івана Франка;

ГРИЦІК Світлана, випускниця Хустської гімназії-інтернату Закарпатської обл., — філологічний ф-т Львівського національного університету ім. Івана Франка;

ГРИЩЕНКО Андрій, студент-заочник І курсу Чернігівського педуніверситету ім. Т. Шевченка, — біологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ДЖУГАСТРЯНСЬКА Юлія, випускниця Крижопільської ЗОШ № 2 Вінницької обл., — філологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ЗАБУДЬКО Крістіна, випускниця Азовського регіонального ліцею, м. Бердянськ Запорізької обл., — філологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ЗАХАРЕНКО Сергій, випускник морського ліцею при Українському державному морському технічному університеті, м. Миколаїв, — економічний ф-т Миколаївської філії Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

ЗАХАРЧЕНКО Наталія, випускниця Таїровської ЗОШ, Овідіопольський р-н Одеської обл., — ф-т романо-германської філології Одеського національного університету ім. І. Мечникова;

ІЗВАЛОВ Олексій, випускник ліцею № 25, м. Кіровоград, — ф-т обслуговування повітряного руху Державної льотної академії (м. Кіровоград);

ІЛЮК Людмила, випускниця Денгівської ЗОШ Золотоніського р-ну Черкаської обл., — біологічний ф-т Черкаського державного університету;

ІСКРА Олег, випускник навчально-виховного комплексу №31, м. Полтава, — ф-т кібернетики

Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

КЕРЕЦМАН Мирослав, випускник Мукачівської ЗОШ №11 Закарпатської обл., — ф-т банківської справи Київського національного торговельно-економічного університету;

КІЯНИЧЕНКО Інна, студентка ІІ курсу Полтавського кооперативного інституту, — ф-т фінансів і обліку Полтавського університету споживчої кооперації;

КОВАЛЕНКО Елліна, випускниця СШ № 57, м. Луганськ, — ф-т фармакології Національного медичного університету ім. О. Богомольця;
КОЖАН Ростислав, випускник фізико-математичного ліцею при Львівському національному університеті ім. Івана Франка, — механіко-математичний ф-т Львівського національного університету ім. Івана Франка;

КОСТЮЧЕНКО Марина, випускниця Іванківського районного ліцею Київської обл., — інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого;

КОСТЮЧЕНКО Олена, випускниця Іванківського районного ліцею Київської обл., — інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого;

КОТЕНКО Антон, випускник гуманітарної гімназії, м. Житомир, — ф-т гуманітарних і суспільних наук Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

КРАВЧУК Ігор, випускник спеціалізованої школи №82, м. Київ, — ф-т природничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

КРИШТОП Павло, випускник Жовтневого ліцею, м. Кривий Ріг Дніпропетровської обл., — механіко-математичний ф-т Дніпропетровського національного університету;

КУДРЯШОВ Юрій, випускник школи-гімназії №5, м. Прилуки Чернігівської обл., — філологічний ф-т Ніжинського державного педуніверситету ім. М. Гоголя;

КУЖЕЛЬ Інна, випускниця Володарського ліцею Київської обл., — ф-т медичної психології Національного медичного університету ім. О. Богомольця;

КУЛІНІЧ Ігор, випускник загальноосвітнього навчального закладу №98, м. Запоріжжя, — медичний ф-т Запорізького державного медичного університету;

КУТІДЗЕ Георгій, випускник Запорізького міського ліцею «Перспектива», — ф-т міжнародної економіки Київського національного економічного університету;

КУШЛИК Леся, випускниця спеціалізованої ЗОШ №5, м. Івано-Франківськ, — ф-т романо-германської філології Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника;

ЛЕВДІКОВА Анастасія, випускниця Рішельєвського ліцею при Одеському національному університеті ім. І. Мечникова, — інститут математики, механіки та економіки Одеського національного університету ім. І. Мечникова;

ЛЕЩОВ Іван, випускник ліцею «Інтелект», м. Донецьк, — ф-т інформатики та обчислювальної техніки Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

ЛИФАР Світлана, випускниця Донецького медичного ліцею, — медичний ф-т №1 Донецького державного медичного університету;

ЛУР'Є Сергій, випускник загальноосвітньої спеціалізованої школи №12, м. Чернігів, — інститут прикладного та системного аналізу Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

ЛЯХ Дмитро, випускник економічного ліцею №27, м. Одеса, — ф-т економіки і права Одеського національного університету ім. І. Мечникова;

МАЙЗЕЛІС Захар, випускник навчально-виховного комплексу №161, м. Харків, — фізичний ф-т Харківського національного університету;

МАЛІЄНКО Анастасія, випускниця гімназії

ни, лише розправить ваші крила для високого творчого лету. Але за всіх життєвих принад, за всіх спокус, що їх породжує її величність Наука, для якої нині не існує ні меж, ні кордонів, не забувайте: ви потрібні Україні задля її завтрашнього процвітання. Ваші знання, ваш інтелект наблизять цей час, ваша праця навіть утвердить його, зробить світлим будні народу, а його економічні, суспільні, науково-технічні здобутки — гідними найвищих досягнень цивілізації.

Засновник універсіади — Фонд інтелектуальної співпраці «Україна — XXI століття», співорганізатори акції: Національна академія наук України, Спілка ректорів вищих навчальних закладів України, Міністерство освіти і науки України, — зроблять усе, щоб ви освоїли омріяний фах, підтримуватимуть вашу науководослідницьку діяльність, сприятимуть, щоб ваші перспективні наукові розробки знайшли втілення і суспільну вдячність на вітчизняних теренах.

Щедра земля України дала світові Григорія Сковороду і Феофана Прокоповича, Олександра Засядька й Івана Пулюя, Івана Франка й Агатангела Кримського, Володимира Вернадського, Сергія Корольова, Михайла Остроградського, Віктора Глушкова, Василя Ремесла, Євгена та Бориса Патонів і ще сотні імен, вписаних у скарбницю світової інтелектуальної еліти. Вам піднімати і примножувати цю славу іменем України.

«Думка, мрія можуть, мають бути в польоті! Та до мети можна дістатися, лише якщо практична робота спиратиметься на землю, на життя, на його потреби». Ці напутні слова видатного вітчизняного вченого Євгена Патона нехай будуть вам дороговказом на вибраному шляху.

«Троєщина», м. Київ, — філологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

НАЗАРУК Олександр, випускник Рівненської гуманітарної гімназії, — фізико-технічний інститут Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

НАЛИВАНА Віра, випускниця ліцею при Ніжинському державному педуніверситеті ім. М. Гоголя, — філологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

НЕБЕСНА Тетяна, випускниця багатопрофільного ліцею, м. Рубіжне Луганської обл., — ф-т фармакології Національного медичного університету ім. О. Богомольця;

НЕДОШИТКО Андрій, випускник Кам'янець-Подільської гімназії Хмельницької обл., — ф-т обліку й аудиту Тернопільської академії народного господарства;

НІКОЛАЄВ Станіслав, випускник СШ №270, м. Київ, — архітектурний ф-т Київського національного університету будівництва і архітектури;
ОЛЬШЕВСЬКИЙ Микола, випускник ЗОШ № 34, м. Вінниця, — фізико-технічний інститут Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

ОЛЬШЕВСЬКИЙ В'ячеслав, випускник ЗОШ № 34, м. Вінниця, — фізичний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ОСАДЧА Лариса, випускниця Д्राбівської школи ім. С. Васильченка, Д्राбівського р-ну, Черкаської обл., — філологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ПАВЕЛКО Роман, випускник ЗОШ № 26, м. Луцьк, — фінансово-економічний ф-т Київського національного економічного університету;

ПАЛІЙ Роман, випускник Чернівецького міського ліцею №11, — ф-т економіки та управління Київського національного економічного університету;

ПЕТУХОВ Сергій, випускник спеціалізованої фізико-математичної школи, м. Донецьк, — юридичний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ПОКУТНИЙ Олександр, випускник Дніпропетровського обласного фізико-математичного ліцею, — ф-т кібернетики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ПОМИРЛЯН Олексій, випускник Чернівецького міського ліцею, — ф-т інформатики та обчислювальної техніки Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

ПОНОМАРЬОВ Олександр, випускник ліцею при Донецькому національному університеті, — хімічний ф-т Донецького національного університету;

ПОПОВИЧ Олена, випускниця Луганського ліцею іноземних мов, — біологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

РИБАК Михайло, випускник природничо-наукового ліцею №145, м. Київ, — ф-т кібернетики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

РУДАКОВА Наталія, випускниця І міської гімназії, м. Черкаси, — ф-т англійської мови Київського державного лінгвістичного університету;

РЯБУХІНА Наталія, випускниця загальноосвітнього спеціалізованого санаторно-інтернатного закладу для обдарованих дітей «Ерудит», м. Донецьк, — ф-т обліку й аудиту Харківського державного економічного університету;

САТИР Вікторія, випускниця Білоцерківського державного ліцею Київської обл., — ф-т кібернетики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

СЕМЧИШИН Юрій, випускник фізико-математичного ліцею при Івано-Франківському державному технічному університеті нафти і газу, — комп'ютерний ф-т Національного університету «Львівська політехніка»;

СЕДИХ Олександр, випускник фізико-математичного ліцею при Львівському національному університеті ім. Івана Франка, — фінансово-економічний ф-т Київського національного економічного університету;

СИСОЄВ Дмитро, випускник ЗОШ № 10, м. Сіверодонецьк Донецької обл., — хімічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

СІВАЧЕНКО Сергій, випускник Володарськ-Волинської ЗОШ Житомирської обл., — інститут журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

СМИРНОВ Василь, випускник Львівського фізико-математичного ліцею, — ф-т прикладної ма-

тематики Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

СОБОЛЄВА Катерина, випускниця загальноосвітньої школи-ліцею №7, м. Вінниця, — ф-т економіки, менеджменту та права Київського національного торговельно-економічного університету;

СОКОЛЮК Інна, випускниця ЗОШ №1, м. Баштанка, Миколаївська обл., — ф-т української філології Національного педуніверситету ім. М. Драгоманова;

СПІВАК Сергій, випускник ліцею «Наукова зміна», м. Київ, — ф-т інформатики та обчислювальної техніки Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

СТАСІВ Тарас, випускник української гімназії № 1, м. Івано-Франківськ, — юридичний ф-т Львівського національного університету ім. Івана Франка;

СУХОМЛИН Тетяна, випускниця навчально-виховного комплексу № 28, м. Полтава, — медичний ф-т Української державної медичної стоматологічної академії (м. Полтава);

ТАРАСОВА Вікторія, випускниця Харківського фізико-математичного ліцею № 27, — ф-т інформатики та управління Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

ТАРАТОРІНА Світлана, випускниця ЗОШ № 2, смт Роздольне, АР Крим, — ф-т української філології Національного педуніверситету ім. М. Драгоманова;

ТАЦІЙ Денис, випускник ліцею № 12, м. Хмельницький, — ф-т економіки і права Київського національного економічного університету;

ТИМЦУНИК Андрій, випускник Володарської ЗОШ № 2 Київської обл., — хіміко-технологічний ф-т Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»;

ТРОФИМЧУК Сергій, випускник загальноосвітньої школи №12, м. Чернігів, — хімічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ТЯГУЛЬСЬКИЙ Олександр, випускник Рішельєвського ліцею при Одеському національному університеті ім. І. Мечникова, — інститут математики, механіки та економіки Одеського національного університету ім. І. Мечникова;

ФЕДІНЧИК Катерина, випускниця ЗОШ № 6, м. Житомир, — ф-т міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ХУТОРНИЙ Тарас, випускник Черкаської СШ, Новомосковського р-ну Дніпропетровської обл., — інститут журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ЦВЕТКОВА Анастасія, випускниця ЗОШ №1, м. Славутич Київської обл., — ф-т кібернетики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ЦИБУЛЬКО Юрій, випускник Рішельєвського ліцею при Одеському національному університеті ім. І. Мечникова, — ф-т природничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

ЦИГОЛКО Олександр, випускник Нововолинської ЗОШ № 7 Волинської обл., — ф-т банківської справи Київського національного торговельно-економічного університету;

ЦИМБАЛА Богдан, випускник Чортківської гімназії ім. Маркіяна Шашкевича Тернопільської обл., — фізичний ф-т Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича;

ШАРБЕНКО Олексій, випускник Полтавської ЗОШ №3, — ф-т юстиції Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого;

ШВЕД Роман, випускник фізико-математичного ліцею при Львівському національному університеті ім. Івана Франка, — фінансово-економічний ф-т Київського національного економічного університету;

ШИНКАРЕНКО Павло, випускник фізико-математичного ліцею № 27, м. Харків, — фармацевтичний ф-т Національної фармацевтичної академії (м. Харків);

ШИНКАРУК Світлана, випускниця ЗОШ № 1, м. Чигирин Черкаської обл., — філологічний ф-т Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

ЯСІНСЬКА Надія, випускниця Медвинської СШ, Богуславський р-н Київської обл., — ф-т економіки підприємства Національного аграрного університету.

Це зоряна мить. Вітаємо!

Нерухомість бюджетної фішки,

Приватизація

Щойно мова заходить про бюджетні доходи від приватизації, Міністр фінансів Ігор Митюков наполягає на їх скороченні. Так було під час затвердження державних балансів минулих років, на тому він стоїть і нині, коли обговорюється проект Державного бюджету на 2002 рік.

Можна зрозуміти прагнення не ставити фінансування внутрішніх економічних та соціальних потреб у залежність від ефективної торгівлі держмайном. Адже такою цю торгівлю утримуються називати навіть у Фонді держмайна (ФДМУ), посиляючись то на відсутність попиту на об'єкти приватизації з боку потенційних покупців, то на недорозвиненість фондового ринку. І тим паче — люди бізнесу, які передплачують газету ФДМУ «Відомості приватизації» для самостійного аналізу. Скориставшись їхнім досвідом, проаналізуємо разом, що одержує бюджет від роздержавлення майна.

Нагадаю, що ФДМУ розпродує об'єкти не лише на відкритих торгах (тендерах), а й на фондовій біржі та в Першій торговельній фондовій системі (ПТФС). Однак міністр свідомий і того, що навіть коли депутати заплушили б очі на майбутні вибори, їхні пропозиції щодо доходів до бюджету від приватизації об'єктів зазнали б де-факто істотної корекції. Адже абсолютна більшість запланованих конкурсів з розпродажу пакетів акцій БАТ з тих чи тих причин не відбулися. До кінця цього року ФДМУ сподівається виручити за держмайно більш як 1,5 мільярда гривень, аби вийти на дуже скромний рубіж у 3 мільярди 349 мільйонів 809 тисяч гривень. Хто ж як не міністр фінансів знає, ЧОМУ бюджет не одержує більше. Але говорити про це, як то кажуть, не його компетенція.

Об'єкт — під замовника

Тим часом ФДМУ відсутність попиту на об'єкти пояснює низькою інвестиційною привабливістю. Так, зрештою, і є, бо багатьом спостерігачам конкурси з продажу держмайна часто нагадують вибір периферійної красуні на замовлення «нового українця». Додаткові умови з продажу 25-відсоткового пакета акцій БАТ «Запорізький меткомбінат» «Запоріжсталь» імені Орджонікідзе»

вимагали від потенційного покупця упродовж року поставок 700 тисяч тонн агломераційної руди виробництва ЗАТ «Запорізький залізорудний комбінат» — розбіглися навіть стратегічні претенденти, а пакет «упав» до рук переможця майже за стартовою ціною у 71 мільйон гривень. Спишемо на збіг обставин?

Додаткові умови конкурсного продажу 25 відсотків акцій відомого БАТ «Балцем» ставлять перед потенційним покупцем не менш фантастичне завдання — домогтися упродовж трьох років потужності у 4 мільйони тонн цементу на рік. Таке можливо хіба що для всіх українських цементних заводів разом узятих. Що об'єкт готується під іноземного замовника, запідозрив і голова Харківської облдержадміністрації Євген Кушнар'ов, та й не дивно, бо жодного українського інвестора вже не принадує один із найпотужніших виробників цементу, а серед покупців — росіяни, німці та ірландці. Спишемо на ситуацію, яка склалася на цьому ринку?

Неймовірно, прибуток у 50 мільйонів гривень на рік (це майже виручка від реалізації продукції!), включно з приростом обсягів виробництва на 50 відсотків, мав би забезпечити покупець пакета акцій БАТ «Луганськтепловоз». Такі кабальні умови висувають, щоб не зацікавити, а налякати інвестора. ФДМУ на цьому дуже добре розуміється, бо вочевидь мав на меті відмовити БАТ «ХК АвтоКрАЗ», яке подає заявку на участь у конкурсі і одразу ж наражається на відмову тендерної комісії. Бюджет знову втрачає щонайменше 41 мільйон гривень, а сам факт нагадує довготривале відлучення АТ «ЗТФ КрАЗ» від конкурсу з продажу контрольного пакета БАТ «Запорізький алюмінієвий комбінат». І тоді, зокрема, під час розгляду заявки претендента тендерна комісія ФДМУ заперечила його кваліфікацію як промислового інвестора, хоч «ЗТФ КрАЗ», як на мене, мав на це не менше прав, ніж ЗАТ «АвтоВАЗ — Інвест». Але зараз про інше: віддавши контрольний пакет росіянам, бюджет уже недоотримує десятки мільйонів доларів, а враження, що об'єкти на продаж ФДМУ готує під конкретного замовника, тільки посилюється.

Закон — під чиновника?

Потенційні інвестори ухилиються від участі в приватизації українських

або Чому ФДМУ не виконує плани з відрахувань до бюджету

підприємств з багатьох причин, проте не востаннє — через відсутність рівноправних конкурентних умов під час проведення конкурсів, звичку деяких наших чиновників жити за поняттями, а не за законами. Не довіряють приватизаційному законодавству, схоже, сьогодні з однієї причини — ним можуть погребувати у вирішальну хвилину або ФДМУ, або й уряд. Останній приклад — урядове розпорядження від 10 жовтня ц. р. щодо умов конкурсу з продажу контрольного пакета акцій БАТ «Нікопольський прядильно-нитковий комбінат» (Дніпропетровська область). Інакше кажучи — банкрута, продаж майна якого регламентує Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Про банкрутство). Важко сказати, що цього разу мав на меті Кабінет Міністрів і ФДМУ — уникнути обов'язкової у такому разі санації підприємства, здійснити ризиковану оборудку з котримсь із інвесторів або що. Втім не так вже й важливо: коли навіть оголошений, але неправочинний конкурс з продажу цього БАТ відбувається, то це не зрушить з місця приватизаційної фішки на бюджетному полі. ФДМУ вже втратив таку нагоду. За грубими підрахунками, довільне трактування чиновниками ФДМУ законодавства під час розпродажу пакетів акцій тільки БАТ «Запорізький алюмінієвий комбінат», БАТ «Рівнеазот», БАТ «Луганськтепловоз» і БАТ «Харцизький трубний завод» стало державному бюджетові приблизно у 430 мільйонів гривень.

Валентин ОСАДЧИЙ.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Ветеран-роботоголік з морською душею

Сьогодні найширші у Криму й одні з найбільших в Україні морські ворота — основне бюджетотвірне підприємство Керчі. Переживши на своєму довгому віку бурхливі злети й падіння, портовики нині перебувають у стані боротьби за бодай відносну самостійність.

Однак їх втішає, що принципово захищати свої професійні права тепер легше, ніж у часи, коли їм доводилося долати бюрократичні барикади, вибудовані Міністерством транспорту України. Тоді, в дев'яностих роках, через непродуману тарифну політику Мінтрансу катастрофічно знизилася перевалка через порт експорту українських підприємств-виробників і російських транзитних вантажів. Пік падіння переробки вантажів керченськи докери пережили тоді, коли Україна підвищила залізничні та-

рифи, а Росія — синхронно знизила. Врятували портовиків лише внутрішні резерви.

У ці дні свій поважний ювілей керчани зустрічають з переконливим перевищенням торішніх річних показників. На сьогодні вже перероблено майже мільйон тонн різноманітних вантажів, адже потужності порту дають змогу перевалювати будь-які з них — аж до могутньої військової і найпотужнішої цивільної техніки.

Значно зросли і загальні прибутки порту. І це незважаючи на те, що він, як державне підприємство, працює за тарифами Мінтрансу України, а численні сусідні підприємства, що займаються обробкою вантажів, самі визначають тарифи на власні послуги, тож демпінгують дуже часто. Але конкурентів торговий порт Керчі перемагає ква-

ліфікованістю своїх людей, які працюють якісніше, неухильно виконуючи власні зобов'язання. До того ж, подолавши найскладніші перипетії і домагання, вдалося зберегти власний флот з майже 30 суден і найбільшу в Україні лоцманську службу. Нині, як і завжди, порт гарантує належну безпеку судноплавства по Керч-Єнікальському каналу. І навіть вводить чимало нових послуг. Недавно створили агентсько-шипхандерський відділ, який екіпірує й агентує судна, оформляє документи, надає клієнтам можливість замовити міжнародні й внутрідержавні перевезення вантажів автотранспортом порту.

Своїх трудівників тут шанують і беруть: з понад півтори тисячі працівників не звільнили жодного. Та й зарплату в майже тисячу гривень отримують

Керченському морському торговому порту — 180

завжди вчасно. Відповідна й віддача колективу, який пишається власними традиціями і тим, що тут зберегли свій дитсадок на триста місць, базу відпочинку на косі Тузла, а пенсіонерам щомісяця виплачують додаткову допомогу в понад 100 гривень.

До ювілею керченські портовики встигли підготувати чудовий дарунок собі — інвестиційний проєкт на 10 мільйонів доларів, який передбачає придбання ще трьох суден і розвиток інфраструктури. За підрахунками спеціалістів, він має окупитися вже протягом трьох років і забезпечить додаткове надходження до держбюджету лише від податку на прибуток майже 360 тис. доларів щороку. Це означає, що морські ворота Криму розкриються ще ширше.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Вісті з Миколаївщини

Агропромівські «гальма»

За дев'ять місяців від приватизації 105 об'єктів надійшло понад 7 мільйонів гривень, що в півтора разу перевищує річне завдання. Ці результати оприлюднив на прес-конференції начальник регіонального відділення Фонду державного майна України Євген Казанський.

Лише продаж пакетів акцій БАТ «Чорномормеблі», «Чорноморський машинобудівний завод» і «Миколаївська малотоннажна верф» поповнив бюджет на більш як 3 мільйони гривень.

А тим часом Мінагрополітики гальмує приватизаційний процес в АПК. Міністерство відмовило у продажу 14 об'єктів, але й в управлінні ними не бере ніякої участі.

Буксири:

на північ і на південь

Ще трьома контрактами поповнився портфель замовлень ДАХК «Чорноморський суднобудівний завод». Незабаром розпочинається будівництво серії буксирів. Один із них призначений для естонської фірми (порт Таллінн), два — для фірми «Магістральні нафтопроводи «Дружба» (вони обслуговуватимуть термінал у порту «Південний»). Конструкторську частину проєкту виконує проєктно-конструкторський центр заводу.

Риболовля — під контроль

Віддача від рибогосподарського комплексу Миколаївщини мізерна, тому жорсткий контроль за роботою галузі — справа невідкладна. Про це заявив на засіданні новоствореної координаційної ради голова облдержадміністрації Олексій Гаркуша. Квота на вилов риби виконується лише на 16 відсотків, значна частина його приховується, а ринки забиті рибопродукцією. Лише останнім часом у браконьєрів вилучено 22 тонни риби.

Баштанський варіант економії

У Баштанці майже втричі зменшили затрати на освітлення вулиць. Спосіб простий: замість 500-ватних лампочок використовують 100-ватні. За рахунок економії встановили ліхтарі на неосвітлених вулицях.

А в центрі міста ліквідували шість світлофорів. На щастя, поки що транспортно-пішохідних ексцесів не було.

Заводські лауреати

Віднині щороку на виробничому об'єднанні «Зоря» визначатимуть лауреатів підприємства. Таке рішення прийняла заводська адміністрація.

У рамках святкування чергової річниці об'єднання заводчани вітали перших 13 лауреатів, визначених серед 70 претендентів. А лауреатом номер один названо колишнього директора підприємства, багаторічного лідера колективу Володимира Холявка. Очоливши завод у скрутні часи, Володимир Андрійович зумів вивести його у флагмани вітчизняної промисловості. Нині «Зоря» буде житло, підтримує об'єкти соцкультпобуту.

Борги ще залишаються

З початку року підприємства області погасили 120 мільйонів гривень заборгованості у заробітній платі. Проте доведеться виплатити ще 47 мільйонів. Найгірше становище на підприємствах Миколаєва та Первомайська. Оскільки в деяких з них борги зростають, зокрема, в ДАХК «Чорноморський суднобудівний завод», БАТ «Дормашина», на Первомайському молочно-консервному комбінаті та інших. Про це йшлося на нараді в облдержадміністрації.

«Врожайна» соломка

За інформацією Центру громадських зв'язків УМВС в Миколаївській області, в селищі Березнегуватому в одного з місцевих жителів вилучено 528 кілограмів макової соломки на суму близько 30 тисяч доларів (за цінами чорного ринку). Величину березнегуватського вилову «можна порівняти хіба що з кількістю наркосировини, вилученої в області за дев'ять місяців».

На затриманого заведено кримінальну справу аж за шести статтями Кримінального кодексу України.

Добірку підготував Анатолій РОМАНЮК.

■ Фотофакт

У Миколаєві закінчено капітальний ремонт мосту через Південний Буг. На знімку: миколаївський міський голова Володимир Чайка відкриває рух через міст.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Солодкий кавун — гіркі клопоти

Прем'єра рубрики: твої права, споживачу

— *На вихідні вирішила онуків потішити, — розповідала в редакції Марія Корбут із Дніпропетровщини. — На ятці біля магазину купила тістечок і пішла в гості. Під вечір малечі стало погано. Лікарі діагноз поставили відразу — харчове отруєння. Ось зараз їду в лікарню до дітей і навіть не знаю, що їм смаченького принести — боюся купувати навіть у магазині. Схожих історій чимало. На жаль, споживачі погано знають свої права. Починаючи публікацію матеріалів під рубрикою «Твої права, споживачу», ми запрошуємо до розмови обманутих покупців, клієнтів, фахівців, усіх читачів. Напишіть, як вас обслуговують у магазинах і на ринках, чи якісні товари і послуги пропонують.*

Не встигає червнєве сонечко як слід зігріти землю, як на базарах міст України вже височіють гори смугастої ягоди — кавунів. Лежать вони аж до перших снігів, а то й довше. А над ними табличка з написом «херсонські». Коли ж насправді дозрівають таврійські кавуни? І чи виростає їх тут стільки, щоб забезпечити всю державу?

— Цього літа до нас приїздили покупці з Білорусі, Польщі, Прибалтики. Де б кавун не ріс, а кращий, ніж на Херсонщині, не виростає, — з гордістю констатує голова обласного об'єднання фермерів, керівник фермерського господарства «Курін» Микола Халуденко. — Родючий ґрунт та сучасні інтенсивні технології дають можливість збирати перші врожаї уже в червні.

У результаті реформування АПК смачна й поживна ягода перекочувалася з колгоспних баштанів на приватні. Але яка різниця, де зріє кавун? Аби урожай був хорошим. А нинішня весна не

сприяла цьому.

— Декілька разів довелося пересівати поля, — зазначає начальник управління сільського господарства та продовольства області Володимир Авраменко. — Рік не дуже урожайний, але порівняно з минулим є приріст: 190 тисяч тонн проти 116 торішніх. Найщедрішим був позаминулий рік — понад 420 тисяч тонн.

Парадокс, але саме тоді, за небувалого врожаю на херсонських баштанах, їх власники зазнали істотних збитків. Через убивчий стрибок цін на пальне вони змушені були продавати кавуни просто з поля, по 5—7 і навіть 3 копійки за кілограм. Натомість нинішнього року, за значно меншого врожаю і роздрібної ціни — не нижче 20 копійок навіть на місцевих ринках, віддача відчутніша.

Утім, Херсонщина, вважає фермер Халуденко, здатна, за сприятливих умов, збирати до мільйона тонн баштанних.

— Але ринок у нас нецивілізований. Приїхали поля-

ки — купили кавуни, а не приїхали... У нас туди дорога не прокладена. Фермери не мають угод на постачання продукції, покупця змушені шукати самі.

Доводити користь кавунів та динь зайве. Але, віддаючи свої кровні за смугасту смакотину, споживач повинен бути впевнений в якості продукції. Натомість маємо чимало прикладів отруєнь кавунами та іншими овочами, особливо ранніми. Хто ж гарантує покупцеві екологічну чистоту куплених продуктів?

— Цього року не виявлено жодного прикладу завищеного вмісту нітратів у кавунах, що реалізуються на нашому ринку, — коментує ситуацію Ольга Черкова, завідувачка лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи Центрального ринку Херсона. — Проте зафіксовано кілька випадків порушень у динях. Торік «наднормові» нітрати зустрічалися часто: і в кавунах, і в динях. Часом їх появу можуть спричинити підземні води, дощі тощо.

Задовільняючи цікавість журналіста, Ольга Володимирівна демонструє «процедуру»: у склянки з подрібненою масою кавуна, а також помідора доливає якоїсь рідини. Далі у все це опускає скляні трубочки, з'єднані дротиками з приладом, на якому «стрибає» стрілка.

— Нітрати в нормі, — коментує завідувачка.

Щодо чистоти городини Ольга Черкова не спростовує «народного» переконання, що найбільше нітратів — у

ранній капусті. Але для неї і норми високі. Вище від капости показники лише для буряка та редиски. У чому різниця, зрозуміти складно. Чому, приміром, у кавунах допускається 60 міліграмів нітратів на кілограм, а дині безпечні при 400 міліграмах? Проте втішного взагалі мало: за сім років роботи в лабораторії Ольга Володимирівна спостерігає постійне зростання допустимих показників. Адапуємося?

Куди ж продавці дівають забракований товар?

— Везуть на стихійні базарчики, перехрестя, за місто, — продовжує тему Микола Халуденко. — На численних базарах на узбіччях трас контроль за нітратами відсутній. Посередники, котрі закупають товар великими партіями для подальшого продажу, покладаються на чесне слово продавців.

З огляду на специфічність таврійських родючих ґрунтів, «кавунячою» проблемою займається спеціальна наукова установа — Південний інститут овочівництва та баштанництва, розташований у Голій Пристані. Зважаючи на причетність області до курортології, тут працюють над сортами, котрі уже в травні потраплятимуть на стіл відпочивальників в оздоровництвах.

— Науковці дбають не лише про споживача, а й про виробника. Насіння баштанних, виведене селекціонерами на голопристанських землях, має попит і за межами України, — зазначає заввідділом маркетингу Галина Резанець. — Працює інститут і над вивченням ринку збуту та попиту цінової політики.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Фотофакт

Пам'ятник кавуну біля райцентру Нововоронцівка, що на Херсонщині.

Фото Анатолія АНДРЕЄВА.

Цифри і факти

На ринках Києва реалізують кавуни, зібрані з полів Херсонської, Харківської, Запорізької та Миколаївської областей. Експерти Головного управління у справах захисту прав споживачів лише протягом серпня перевірили понад 1000 тонн баштанних культур на 727 торговельних точках міста.

Під час досліджень спеціалісти зафіксували 1853 порушення чинного законодавства. З них 334 випадки реалізації кавунів без жодних документів на право торгівлі; без сертифіката якості товару торгували 396 продавців; зафіксовано 296 випадків обважування покупців (вилучено 45 терезів); у 166 випадках знехтувано санітарні норми.

Лабораторні дослідження на екологічну безпечність засвідчили лише три випадки завищеного вмісту нітратів у динях.

Служба побуту на службі тіньового бізнесу

Актуально

Третя частина побутових послуг, що надаються населенню Луганської області, не потрапляє до офіційної статистики. Про це заявив начальник управління торгівлі та побутового обслуговування населення Луганської обласної держадміністрації Юрій Зимінський.

За словами представників прес-служби облдержадміністрації, легалізація тіньового обслуговування — одне з найважливіших питань на сьогодні. Актуальними проблемами є також організація побутових послуг для мешканців села, розвиток виїзного обслуговування, підготовка висококласних майстрів, здат-

них працювати з сучасними технологіями та обладнанням.

Водночас, за даними управління, за 9 місяців поточного року в Луганській області надано на 2% послуг більше, ніж за аналогічний період минулого року. За рахунок розвитку приватного підприємництва відкрито понад 30 сучасних підприємств служби побуту, розвивається мережа перукарень, сервісних центрів не лише у великих містах, а й у сільських районах, наприклад у Старобільському, Кременському, Сватівському. На приватний сектор Луганська припадає понад чверть послуг, що надаються, 60% — на колективні підприємства і 15% — на державні та комунальні, повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».

«Ой, я, молода, на базар ходила»

Репортаж

Начитавшись листів, що надходять до редакції, я вирішила піти «в люди» і переконатися, чи справді на наших ринках так зневажають покупців.

Свій «рейд» розпочинаю біля власного дому. На тролейбусній зупинці дядько у затертій куфайці пропонує херсонського кавуна.

— А чи є у вас дозвіл на торгівлю? — запитую.

— Дитино, який дозвіл? Я сам привіз машину кавунів з Херсона. У мене дружина і діти — адже треба на щось жити. От і розпродаю потроху.

— То, може, хоч якогось маєте документа, що ваші кавуни без нітратів?

Відповіді не почула. Дорогою до ринку думала: чи має

право людина заради заробітку надавати небезпечі життя інших людей? Адже очевидно, що той дядько й сам не знає, які кавуни продає.

Біля входу на базар височіє гора кавунів. У продавця прошу показати дозвіл на торгівлю.

— Дівчино, не морочте мені голову, не хочете — не беріть.

Побачивши журналістське посвідчення, жінка помітно змінила тон:

— Я лише продавець. Мені сказали тут стояти, я й стою.

На ринку, як розповіла продавець Галина К., неможливо торгувати без відповідних документів — контролери життя не дають. Щоправда, для того, щоб продавці показали сертифікат якості і дозвіл на торгівлю, їх необхідно було «полякати» посвідченням. Чим закінчуються вимоги пересічного покупця, можна лише здогадатися.

З пошти

Лист...

Нещодавно попросив в одного з продавців Лук'янівського ринку показати сертифікат якості на кавуна. У відповідь почув нецензурні висловлювання. Може, для торгівлі кавунами не потрібні жодні документи? Чи передбачено відповідальність за продаж неякісних продуктів, овочів та фруктів?

Петро ВІНОКУР.

Київська область.

...і коментар

Продавець, який торгує кавунами чи іншими плодоовочевими продуктами, повинен мати відповідні документи. По-перше, дозвіл місцевого органу державної виконавчої влади на розміщення пунктів дрібнороздрібної торговельної мережі. По-друге, обов'язковим є сертифікат якості товару.

Окрім того, у продавців має бути товарно-транспортна накладна, рахунок-фактура, який підтверджує придбання кавунів у виробника та прибутково-видаткова накладна. На робочому місці продавця виїзної торгівлі має бути табличка із зазначенням назви, місцязнаходження і номера телефону організатора торгівлі, а також прізвище, ім'я та по батькові продавця.

Відмова працівниками торгівлі у наданні споживачам доступної та достовірної інформації про товари, як і обмеження прав на перевірку якості, ваги чи ціни придбаних товарів, карається адміністративними стягненнями в розмірі від одного до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. За реалізацію товару неналежної якості накладається штраф у розмірі до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів.

У випадку, якщо обман продавця спричинив покупцеві матеріальну шкоду, яка в сумі перевищує три неоподатковувані мінімуми (51 грн.), передбачено кримінальну відповідальність.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Сторінку підготувала
Надія ГОРБАТЮК.

Два боки однієї медалі

Як живуть у Білорусі, добре чи погано? Як там у Лукашенка: «Наші громадяни житимуть погано, але не довго»?

Офіційні дані начебто солідні. Приблизно за рік до виборів Олександр Лукашенко пообіцяв довести середню зарплату до рівня, еквівалентного 100 долларам. Ця обіцянка стала хітом його передвиборної кампанії. На виконання цієї тези пішла дуже велика кількість коштів. Деякі експерти пов'язують недостачу, що утворилася в бюджеті розміром близько 300 млрд. білоруських рублів, якраз з прийняттям низки популістських заходів. Доведення зарплати до рівня 100 долларів обговорювалося навіть з представниками МВФ і було сприйнято експертами фонду критично. Представники МВФ казали про те, що підвищення зарплат без оздоровлення економіки може призвести до жалюгідних наслідків.

Проте, згідно з даними за серпень, середня зарплата в Білорусі становила 145 900 білоруських рублів (курс долара на сьогодні становить приблизно 1500 білоруських рублів за доллар). Утім під час обчислення середньої зарплати, як відомо, враховується зарплата банківських працівників і державних чи-

новників. У цінах серпня мінімальний споживчий бюджет становив 77 211 рублів (257 гривень). Справді, статистика начебто солідна — середня зарплата перевищує мінімальний споживчий бюджет майже вдвічі. Водночас є сенс подивитися, як живе середня білоруська родина.

Ось приклад сім'ї Н. з трьох осіб. Батько — державний службовець, мати — хореограф, дочка-підліток — школярка. Зарплата батька — 110 тисяч білоруських рублів (366 грн.), мати отримує близько 70—80 тисяч (230 грн.) на місяць. На комунальні платежі щомісяця йде десь 15—20 тисяч рублів (67 грн.) (сім'я мешкає в трикімнатній «хрущовці»). Основа харчування родини — макарони, каші і картопля. До того ж і те, й інше закупаються оптом. Макарони і крупи — на оптовому ринку, картопля на всю зиму — десь у селі. М'ясо сім'я споживає рідко, у кращому разі, раз на тиждень. Інколи м'ясо замінює дешева варена ковбаса. Обидва продукти закупаються на ринку в неділю під кінець дня, коли

перед закриттям ринку на вихідний день продавці знижують ціни. Копченою ковбасою сім'я ласує лише на свята. Слід зазначити, що ковбаси в Білорусі, як правило, низької якості, оскільки під час їх виробництва з метою економії порушують технологію. Кілограм якісної копченої ковбаси чи м'яса коштує близько 10 тисяч рублів (33 грн.). Батькові сімейства востаннє купував пальто ще до одруження, тобто близько 16 років тому, а ось куртку купив 4 роки тому. З покупок останніх років — піджак для глави сім'ї. Звичайно, більше за все грошей йде на одяг для 15-річної доньки — зрозуміло, що дитині одяг і взуття доводиться купувати частіше. В основному сім'я користується послугами магазинів секонд-хенд. Сяка-така допомога інколи надходить від бабусі, в якій є невелика заміська ділянка, на якій вирощують кабачки, помідори та огірки. Крім того, у вихідні бабуся часто продає на ринках речі свого покійного чоловіка і буває дуже задоволена, коли давно куплену про запас, але зовсім не ношену річ вдається продати за 2 чи 3 тисячі рублів. Її пенсія становить близько 50 ти-

сяч рублів (167 грн.). Вона практично ніколи не дозволяє собі їсти м'яса, але інколи, на свята, купує рибу. Треба сказати, що ця сім'я мешкає в столиці. Селянські родини сьогодні здебільшого виручає натуральне господарство.

Чому за статистикою одне, а на ділі — інше? У федерації профспілок вважають: річ у тім, що розмір мінімального споживчого бюджету розраховують, виходячи з реального рівня споживання. Тобто беруться не середні ціни на продукти чи речі, а ціни, за якими їх купують білоруси. Водночас білоруські громадяни з кожним роком переходять на дешевші речі і продукти. Тому мінімальний споживчий бюджет враховує найдешевше борошно і картоплю. Тож непогана статистика насправді не відтворює реального рівня життя в Білорусі. І насамкінець. За вересень загальний борг у зарплаті становить 33 млрд. рублів. У сільському господарстві ця цифра — 28 млрд. Що дорівнює 45 відсоткам місячного фонду зарплати. Дещо краще справи на підприємствах. Там заборгованість у зарплаті 2,7 млрд. рублів.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.
Мінськ.

За відставкою — відставки?..

Учора в Тбілісі тривали демонстрації протесту проти нападок на свободу слова. Головною причиною виступів була спроба більш як 30 працівників служби держбезпеки країни «перевірити» фінансову діяльність телекомпанії «Руставі-2».

Результатом демонстрацій стало те, що міністр держбезпеки Вахтанг Кутателадзе і глава МВС Грузії Каха Таргамдзе подали у відставку. Президент уже прийняв відставку Кутателадзе.

За словами Едуарда Шеварднадзе, відставку було прийнято, бо дії спів-

робітників держбезпеки стосовно телекомпанії «Руставі-2» були неправильні. Водночас президент висловив претензії і на адресу співробітників «Руставі-2», які не підкорилися рішенням суду про перевірку фінансової діяльності телекомпанії.

А щодо глави МВС Кахи Таргамдзе, то Едуард Шеварднадзе висловив готовність навіть подати у відставку зі свого поста, якщо парламент на надзвичайній сесії прийме рішення про недовіру міністрові внутрішніх справ і Генеральному прокуророві.

чам борців за волю України — воїнам армії Української Народної Республіки (на кладовищах у Варшаві, Кракові, Любліні, Александріві-Куявському і Шпейорному) та Української повстанської армії (у Пікуличах на Перимишльщині).

Не залишається осторонь і дипломатичне представництво нашої держави в Республіці Польща. Співробітники українського посольства у Варшаві візьмуть участь у поминальних літургіях, що їх буде відслужено в греко-католицькому і православному храмах польської столиці (на Медовій і на Волі), після чого покладуть вінки на могили воїнів УНР на Вольському цвинтарі.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Варшава.

Сором'язливий наречений

У румунському селі Фелеацу, що в повіті Клуй, узяли законний шлюб дві мавпи. Мешканці села спеціально організували урочисту церемонію, щоб з'єднати в законному союзі Джиммі та Луїзу, які вже кілька тижнів живуть разом. За словами очевидців, наречений був дуже знічений великою кількістю гостей і навідріз відмовився виходити з клітки. Натомість його наречена дуже раділа всьому, що відбувалося.

Дівчатка чекати не хочуть

Дівчатка африканської країни Свазіленд проведуть марш протесту проти п'ятирічної заборони на статеве життя, яку запровадив у серпні цього року король Мсваті III. Своїм розпорядженням монарх наказав усім юним мешканкам країни носити червону китичку як знак цнотливості, а жінкам, котрим ще не виповнилося 19 років, заборонив ходити в штанах. Крім того, монарховий наказ забороняє дівчаткам-підліткам обмінюватися рукоштовпаннями з чоловіками. За порушення цих обмежень на дівчат чекає покарання. Місцевим судам наказано карати їх тримісячним тюремним ув'язненням або штрафом у 160 долларів США. Влада також може конфіскувати корову в сім'ї юнака, який займався сексом з неповнолітньою дівчиною.

Хроніка. Факти. Події

■ **Пекін**

Пріоритети визначено

Шосте засідання Міжурядової україно-китайської комісії з питань торгово-економічного співробітництва відбувається в Пекіні. Нашу делегацію очолює голова української частини комісії, перший заступник державного секретаря Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції Андрій Гончарук. Крім офіційної делегації, до Китаю прибула численна делегація ділових кіл нашої країни. Сторони обмінялися пропозиціями та думками, а також визначили як пріоритетні для співробітництва такі галузі: машинобудування, суднобудування, літакобудування, транспорт, телекомунікації, міжбанківське співробітництво, агропромисловий комплекс, освіту.

■ **Брюссель**

Поновили торгівлю зброєю

Країни Європейського союзу дійшли в середу згоди щодо скасування ембарго на поставки зброї в райони Афганістану, що перебувають під контролем Північного альянсу. ЄС пішов на цей крок, щоб привести позицію Євросоюзу в цьому питанні у відповідність до позиції Ради Безпеки ООН.

■ **Москва**

США і Росія

Домовилися

США і Росія продовжать роботи зі створення національних систем протиракетної оборони, а також мають намір скоротити на дві третини стратегічні ядерні арсенали. Домовленості щодо цього буде досягнуто на найближчій зустрічі лідерів двох держав.

■ **Париж**

Аварія потягу

За 20 кілометрів на південь від міста Дакс потяг, який прямував з Парижа, врізався в невідомий об'єкт, що знаходився на рейках. Локомотив устояв, але десять останніх вагонів зійшли з рейок і нахилилися. При цьому один пасажир дістав легкі поранення.

■ **Токіо**

Позови

на прем'єр-міністра

До суду префектури Осака з цивільними позовами до прем'єр-міністра Дзюн'їтіро Коїдзумі та всього японського уряду звернулися одразу 640 осіб. Позивачі незадоволені тим, що Коїдзумі і його колеги по кабінету в серпні відвідали храм Ясукуні. Вони стверджують, що прем'єр порушив одне з основних положень японської Конституції — про відокремлення церкви від держави.

■ **Нью-Йорк**

Золоті зливки

з-під розвалин

З-під розвалин будинку, розташованого в комплексі Всесвітнього торгового центру і майже вщент зруйнованого 11 вересня, почали вилучати золоті та срібні зливки вартістю близько 200 млн. долларів. Коштовні метали належать банкові «Бенк оф Нова Скотія» і раніше зберігалися в четвертій будівлі центру.

■ **Джакарта**

Депутатське

побойще

Десятки індонезійських парламентаріїв узяли участь у масовій бійці в приміщенні національного парламенту — Народної дорадчої асамблеї. Політичні дебати, що перетворилися на побойще, транслювалися в прямому ефірі телебаченням.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП

Не забудьте пом'янути...

Ось і настав листопад — місяць, який за давньою католицькою традицією розпочинають два дні, присвячені всім святим і померлим.

Цю традицію, яка в Польщі стала по-справжньому народною, можна порівняти із вшануванням пам'яті померлих у перший тиждень після Великодня (це, як правило, Великий вівторок і Провідна неділя) у православних.

Урочистість Усіх Святих (1 листопада) була офіційно встановлена 935 року Папою Іваном XI як свято вшанування всіх святих, які загинули мученицькою смертю або відійшли у вічність «у славі ревних сповідників Божої любові». Нині цього дня вшановують передусім тих святих, які не мають своїх окремих днів у літургічному році. Святування ж 2 листопада як дня поминання всіх померлих стало традиційним з XIII століття.

У Польщі цей день молитви за душі покійних називають «Задушками».

З року в рік першого і другого листопада мільйони поляків відвідують кладовища, де затримуються в молитовній задумі над могилами близьких, залишаючи — як доказ своєї любові та пам'яті — квіти й лампадки. Вони не тільки розсіюють осінню негоду, а й, згідно з повір'ям, зігрівають душі померлих.

Цими днями заупокійні служби відправляють не лише в костелах, а й у греко-католицьких і деяких православних храмах Польщі. Українська громада віддає данину пам'яті тися-

Кордон зняли на прохання слонів

На півдні Африки зусиллями ПАР, Зімбабве та Мозамбіку створюється найбільший у світі транснаціональний природний заповідник Газа-Крюгер-Гонарежу. Йдеться про об'єднання вже існуючих заповідників трьох країн загальною площею 38600 квадратних кілометрів.

Нещодавно на мозамбіцьку частину нового заповідника переселили сім слонів із південноафриканського Національного парку Крюгера. Туди їх доставили на вантажівках у рамках програми переселення тисячі слонів із ПАР (родичі цих тварин на півдні Африки були винищені мисливцями за слоноювою кісткою).

Щоб новосели почувалися привільніше, вирішено знести 120 км прикордонної огорожі, що розділяє заповідну територію ПАР і Мозамбіку. Раді цьому факту й відвідувачі: вони зможуть безперешкодно пересуватися заповідником, не гаючи часу на прикордонний контроль.

Час гримас

(Початок на 1-й стор.).

Історія ніколи не відчувала дефіциту гримас. Проте на відрізу, відведеному для життя, наперекір звинуваченням у

Слоган без правил

Звідки ростуть копірайтери — люди, які придумують рекламні тексти? Звідти, звідки й недовихована вітчизняна реклама. Перепрошую, в Україні рекламу викладали ще багато років тому: в єдиному вузі, що його закінчувала й автор цих рядків, — в Українському поліграфічному інституті у Львові. Ясна річ, тієї далекої давнини реклами в її сучасному розумінні не існувало. Тому наша генерація «Пі», окреслена в романі Віктора Пелевіна, опановувала цю складну дисципліну ледь не на пальцях.

Геніальний професор Феллер навчав нас, майбутніх редакторів та журналістів, на прикладах з невідомої американської дійсності. Це було цікаво, однак теорія без практики мертва. І все-таки заняття не були марні: зрештою студенти Феллера навки запам'ятали, що реклама — це серйозна наука з формулами, термінами, законами. Як математика, як астрономія. Мої талановиті одногрупники згодом стали висококласними літпрацівниками. Однак не пригадаю жодного з них, хто нині, у нашу «рекламну» еру, працює копірайтером.

Після цієї преамбули звертатися до заяложеного й через це вже немодного Пелевіна — моветон. Проте його трактат «Генерація «Пі» цікавить нас саме тому, що присвячений мукам власне копірайтера. Ось колосальне за своєю жорстокістю твердження, малосимпатичне як для професіонала: «Нині є реальна можливість вписатися в цю систему, прийшовши просто з вулиці». Це, звичайно, гіпербола. Бо ті, хто працює в рекламних агентствах текстовиками, тим і особливі, що потрапляють туди зовсім не з вулиці. Їх приводять за руку дяді, брати, татусі, озброєні твердим переконанням: написати «щось» і дурень спроможний. Наслідок: шокроку, затуливши долонею усміхненого рота, спостерігаємо за чоботарями, які печуть пироги.

Не віриться, що автор слогана «Меблі для вашого образу життя» чув коли-небудь не те що про закони реклами — про елементарну грамотність. І скільки вже пояснювали іншим представникам нової реальності, що не може бути газета «найбухгалтерська», а слоган з цим загадковим словом все одно лунає. Так само, як не може звук бути «абсолютно живий» (реклама концерту в палаці «Україна»). Трохи вагітна, недостатньо мертвий — з тієї самої опери.

У метро мовні перли зосереджено на малому клаптику площі. Отже, дорога, як правило, минає весело. «Я покохала

конформізм, не хочеться ставати жертвою перекирлень. Виходи два: або пристосуватися, змиритися з новими рисами епохи, або створювати їй інший, привабливий образ. І тоді, можливо, щойно започаткована рубрика «Час гримас» видасться непотрібного.

тебе за твій інструмент», — на повному серйозі настрочив якийсь новітній фрейдист на тлі красуні та модернового дрilla.

А яким садистським закликком супроводжується поява на ринку нових презервативів: «Розслабся та отримуй задоволення!»

У росіян реклама професіональніша. Хоча вони переборшують з використанням торговельних штампів. Карикатурний приклад — співачка Валерія, яка саяк-так харчується та співає осанну йогурту: «Результат налищо!» І ще: далеко не завжди працює солодкава спекуляція на чужих архетипах — наперекір усім розумним підручникам з реклами! Бо це — НАШ менталітет. Не узгоджуючи з ним своє творче его, можна добалакати до чортзна чого. А потім з телеекрана злітають різні дурниці, як от ці ліричні слова, присвячені засобу для унітаза: «Твій аромат завжди зі мною. <...> (Іде назва хімікату. — Авт.) — якість життя!» Чим не Пелевін: «У наших ушки на макушке! Дисконт на гаражи-ракушки!» Або: «Мировой Антин-про Ви! Господи, благослови!» Утім, дурниці легше запам'ятовуються...

Парадокс: у тому, що послугами неуків-копірайтерів користуються, винні не завжди копірайтери. Якби рекламодавці-замовники відзначалися освіченістю, вони обов'язково вилучили б зі своїх агіток примітивні віршики, які ігнорують риму, розмір та правила граматики. Примітив — це та зараза. Пам'ятаєте, як клонувалися гасла-близнюки для медпрепаратів, що їх назви закінчуються на -ин? Дивно, але телеканал, що першим використав нехитру риму «один — не один», не подав до суду на епігонів.

Укорінюється крामольне припущення: коли на Заході замовник реклами та копірайтер разом намагаються промити мізки споживачеві, то на просторах колишнього Союзу завдання копірайтера — забити памороки замовникові. Не секрет, що вітчизняні замовники — нерідко люди наївні, неоригінальні, не обтяжені смаком. Ті, кому вони замовляють рекламу своєї фірми, свідомо чи несвідомо відповідають на недалекість клієнта невправним текстом.

Як бути? Передусім, менеджер з кадрів рекламного агентства має уважніше читати резюме літпрацівника в тій частині, де йдеться про кваліфікацію. Ситуація ускладнюється, якщо борзописець — родич або приятель шефа. Та все-таки заради успіху справи варто перекопати начальника в необхідності набирати повноцінних співробітників. (До слова, в одному солідному агентстві ще не так давно копірайтерську нішу заповнювала своїми бездарними текстами... дружина директора.)

Часто-густо посади копірайтера в агентствах не існує взагалі. На ній заощаджують. Плоди економії — у буклетах, на бігбордах та сітілайтах... Праця копірайтера в українських рекламних агентствах оцінюється незрівнянно нижче, ніж, приміром, робота менеджера або дизайнера. Тим часом висока кваліфікація, тобто якість праці, не може коштувати дешево. Кому, як не служителям реклами, про це знати?

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Мал. Валерія СИНГАЙВСЬКОГО.

Вітчизняний стиль

«Благородний» радон і... фарба

*Ці два несумісні поняття, на жаль, поєднала фінансова скрута Київської обласної лікарні відновного лікування, розташованої в Миронівці.**Запах фарби й вапна стійко прописався в цій лікувальній установі.**Санітарки й медсестри-«багатоверстатниці», як жартома називають їх хворі, не один рік власними силами «практикуються» на ремонтних роботах.*

Правда, хворим це не заважає. Щире, доброзичливе ставлення медперсоналу до пацієнтів перекриває певні незручності. Мешканці Київщини поправляють тут своє здоров'я безплатно. Нетутешній люд без проблем може купити путівку — 720—800 грн. чи курсівку — 315 грн. на місці, у водолікарні. Правда, це дорожувато, бо до вартості лікування ввійшло 20% ПДВ. Цей податок слід скасувати на путівки саме у водолікарнях відновлювального (фізіотерапевтичного) спрямування.

Чудодійні властивості «благородного», як його називають, інертного газу радон лікують захворювання суглобів, хребта, спини, центральної та периферійної нервової системи, деякі серцево-судинні недуги, поліартрити, низку інших хвороб.

Миронівська вода за газовим і сольовим складом унікальна. Такої немає більше ані в Україні, ані в європейській частині колишнього СРСР. Враховуючи це, слід подбати про розширення та зміцнення Київської обласної водолікарні. Тому

що вона потребує фінансової, матеріальної підтримки. Правда, Київське обласне управління охорони здоров'я надає таку допомогу, підтримує колектив морально. Але цього замало.

Хотілося б, щоб депутати Київської обласної ради, Миронівської міської та районної рад також виявили більше уваги до оздоровниці і в бюджеті на 2002 рік врахували її потреби. На порядку денному тут стоїть безліч питань: капітальний ремонт приміщень, придбання сучасної діагностичної та фізіо-

терапевтичної апаратури, поліпшення харчування хворих, заміна старих меблів у палатах.

У лікарні немає офісної техніки, комп'ютерів. Треба було б оновити службове авто головного лікаря Олександра Бубнова — десятирічної давності «Нива» застаріла і фізично, і морально.

Надія ГРИЦЬКОВА,
депутат Броварської міської ради.

Київська область.

На знімку: поліклініка Київської обласної лікарні відновного лікування.

«Молода гвардія» була. І залишиться

Усупереч різним судженням, Луганщина відроджує «Молоду гвардію». Точніше, патріотичний рух, пов'язаний з іменем краснодонської підпільної організації, яка діяла в тилу ворога під час війни.

Автори проекту вважають: настав час відновити історичну справедливість щодо героїв-молодогвардійців і патріотичну роботу серед дітей та молоді, виховуючи покоління на прикладах із історії власної країни. А не на умінні героїв американських бойовиків добре стріляти і битися.

За останні десять років з іменами «Молодої гвардії» пов'язано багато суперечливої інформації, дискусій, здогадів. Поки історики доводили один одному, чий науковий дослідження з цієї теми претендують на істину, суспільство втратило те, що пов'язувало покоління та зміцнювало основу держави. Ідеали «Молодої гвардії», яка була однією з головних ланок державної політики в питаннях патріотизму й любові до рідної Вітчизни, було втрачено. Інших прикладів нові часи поки що запропонувати не можуть. Отже, не варто дивуватися тому, що навіть луганські школярі не знають такого письменника, як Олександр Фадеев. Не читали всесвітньо відомий твір «Молода гвардія» і дуже погано орієнтуються у тому, чим займалися юні підпільники.

Наступного року відзначатимуть 60-ту річницю з дня створення краснодонського комсомольського підпілля. Ця подія якоюсь мірою вплинула на те, що в області серйозно замислилися, з допомогою чого можна показати молоді, якою буває любов до свого народу, своєї країни і що є основою патріотичного виховання українців, що підрастають. До цієї роботи приєдналася низка політичних партій, маючи намір звернутися до Кабінету Міністрів з пропозицією відновити вивчення роману «Молода гвардія» у загальноосвітніх школах, а також меморіальні дошки на школах, де навчалися молодогвардійці, та в інших пам'ятних місцях, пов'язаних з діяльністю краснодонського підпілля.

Зокрема, об'єднані соціал-демократи області взялися відбудувати у сквері імені 30-річчя ВЛКСМ всі пам'ятники

героям-молодогвардійцям, які за останні два роки було варварськи знищено збирачами металу.

Комуністична і соціалістична партія розпочату в області роботу з патріотичного виховання молоді не підтримали. І цей факт наводить на певні роздуми.

Звичайно, відновити втрачене буде важко. Старі форми і методи вже не працюють, а нових, судячи з усього, ще немає. Не переписувати ж «Молоду гвардію» з позицій нашого часу! Крім того, є побоювання, що новий проект може не підтримати частина батьків і вчителів. Не нашкодити б.

У цьому зв'язку цікавий сам музей «Молодої гвардії» в Краснодоні, де зібрано найбільше матеріалу про юних підпільників. Адже багато експозицій потребують перегляду. Директор музею Анатолій Никитенко це не заперечує. Наприклад, третій розділ музею, який раніше було присвячено ролі компартії, що організовувала і керувала діяльністю «Молодої гвардії», сьогодні побудовано за іншим принципом. Акцент зроблено на тому, що краснодонська молодь сама створила свою організацію і проводила підпільну роботу. В лексиконі працівників музею, екскурсіводів тепер немає визначення «партійно-комсомольське підпілля».

У рамках роботи з патріотичного виховання молоді, яка розпочалася на Луганщині, громадська організація «Регіон» запропонувала Луганській облдержадміністрації, Міністерству культури та мистецтв України спільно організувати і провести у Краснодоні 21—23 лютого 2002 року міжнародний фестиваль патріотичної пісні «Молода гвардія».

Склад журі запропоновано очолити одному з перших лауреатів премії імені «Молодої гвардії», народному артисту СРСР Юрію Богатикову. Підбиття підсумків фестивалю до Дня захисника Вітчизни приурочено не випадково. Пісенний форум молоді, вважають організатори, наповнить свято особливим змістом. Адже подвиг молодогвардійців — це справжнє виявлення патріотичних почуттів без усякої політичної ідеології.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

А «Молодість» повернеться

Десята муза

Київський кінофестиваль «Молодість», створений 30 літ тому для дебютантів та студентів мистецьких ВУЗів колишнього Союзу, переріс в авторитетний міжнародний кінофорум. Цього року на «Молодість» привезли свої роботи молоді режисери сорока країн.

А для організаторів нинішній фестиваль знаменний ще й тим, що на ньому нарешті українське молоде кіно не виглядало бідним родичем. Серед інших і вітчизняний фільм отримав нагороду, а наші картини були заявлені у всіх номінаціях. Уже сама присутність стрічки студії імені Довженка в програмі повнометражних картин вселяла надію. «Мийники автомобілів» Володимира Тихого, показу яких публіка чекала з нетерпінням, мали переконати гостей і нас самих, що у нас можна не лише відзняти короткометражку, а й повноцінний ігровий фільм. Однак «Мийники автомобілів» усе-таки на шедевр не потягли, їх хіба що можна віднести до розряду добре зробленого фільму. Не більше. Схоже, сама можливість отримати камеру, хорошу плівку, такі-сякі гроші й зняти гостросюжетне кіно для режисера була важливішою, аніж бажання сказати світові щось суттєве. Сам режисер з наївністю людини, що цурається суспільних тем, сказав на прес-конференції: я знімав фільм про професійний ріст свого героя. Але ж ішлося не про художника чи футболіста — Володимир Тихий показав досить життєву історію про малолітніх мийників автомобілів, які з милих, безпосередніх дітей стають жорстокими, прагматичними злочинцями. Режисеру вдалося, що легка, в дусі Льфа—Петрова, іронія і є найбільш придатною інтонацією, аби розповісти про те, як на очах суспільства деградують чотирнадцятилітні.

Щоправда, не лише ми нездатні глибоко осмис-

лювати суспільні процеси й брати на себе відповідальність за них. У багатьох картинах молодих режисерів знаходимо лише констатацію факту, що цивілізація пішла не тим шляхом, що людині у створеному нами технічному раї страшно і самотньо. Інколи здається, що самі автори не без задоволення пірнають у цю атмосферу відчайдушного пошуку насолоди, через які їхніх героїв вбивають, гвалтують, калічать... Не лише нинішня «Молодість», а й попередні кінофестивали виявили ту страшну істину, що живемо ми нині у великій смердючій ямі. Однак, якщо для Купріна яма і була ямою, то для нас вона стала просторим майданчиком для жорстоких ігор, що сприймаються як цілком «нормальне» життя.

...Повертаючись пізно з Будинку кіно, я зустрів знайомого режисера, який зібрався знімати картину про Сковороду. Він захоплено розповідав, якою доброю була горілка, котру розпивали з приводу його призначення на роль режисера у майбутньому проекті. Не розділивши його гастрономічної радості, я лише зауважив, що Сковорода жив чистим, аскетичним життям. Товариш, схоже, образився. Мене ж засмутило не так його уражене самолюбство, як те, що майбутній фільм швидше за все стане черговою рефлексією уражених амбіцій, і народжений хмільною уявою Сковорода не лишить сліду в душах співвітчизників. Тим часом пора рефлексій минає, настає час їх усвідомлення. Адже нью-йоркські хмарочоси були зруйновані через те, що чиїсь релігійні емоції так і не вийшли за межі примітивних рефлексів.

Утім, втішно, що на нинішній «Молодість» нагороди отримали фільми, автори яких виявили оцю дефіцитну здатність співчувати людям, осмислювати своє та чуже буття. Гран-прі «Скіфський олень» та 10000 у. о. від «Лото Забава» дісталися авторам двох картин: польській «Чоловічій справі» (режисер Ста-

вомір Фабіцкі) і французькій «Діва та піаніст» (режисер Мартін ле Голль). Охочим рахувати чужі гроші скажемо, що у наступних номінаціях автори отримали по 2500 у. о. Кращим повнометражним фільмом стала картина грузина Довера Касашвілі «Пізній шлюб». Кращою короткометражною визнано українську «Світлу особистість» (режисер та автор сценарію Олег Педан). Кращий студентський фільм прибув з Німеччини — «Як летить час» (режисер Сігрун Коглер). З фонду Іва Монтана отримали 5000 франків кращі молоді актори, якими стали Дембора Дюбок та Клаудіо Яборанді, що грали у стрічці Тоні Вентурі «Нульова широта». Спецприз журі отримав швейцарський «Берег мертвих» (режисер Ів Пулікен). Приз глядацьких симпатій дістався «Чоловічій справі» — оцінки журі й глядачів тут зійшлися!

Вадим ДИШКАНТ.

На знімку: кадр з фільму Єжи Кавалеровича «Камо грядеши?», яким відкривався фестиваль.

Фобія — це поштовх, тема і поза

Проекти

Виявляється, в Києві незабаром буде представництво московської галереї Марата Гельмана. Мало хто з причетних до культурного процесу не пам'ятає, як галерея «гуділа» на початку дев'яностих.

Екстремали: кривні брати

Акції

Шоу з екстремальних видів спорту, що останніми вихідними знайшло собі місце у столичному парку Дружби народів, вийшло трохи кривавим.

Ні, ніхто нікого не повбивав. Просто не обійшлося без травм та подряпин. Щоправда, ролери, байкери, скелелазы, серфінгісти, велосипедисти, парашутисти на це уваги не звертали. І, знай собі, мірялися силами. А ще були показові виступи. Під вечір шоу плавно перейшло у концерт українських виконавців.

Ольга ВОЛОВЕНКО.
Фото автора.

Колорит, який можна почути

Виставки

У Сімферопольському етнографічному музеї відкрито виставку, в експозиції якої майже 80 національних інструментів народів, що населяють Крим.

Незвично те, що одвічну музейну тишу різногolosно озвучують українська кобза і кримскотатарський каман, російська гармонь і вірменський дудун, болгарська гудулька й білоруська сопілка, скрипки, цимбали, бубни, барабани...

Витончені музичні інструменти, виготовлені Русетом Муратовим та багатьма іншими визнаними майстрами, надали для експозиції відомі кримські колекціонери.

Серед тих, хто перетво-

рив музейні зали на концертні, навіть поміж визнаних лауреатів фольклорних фестивалів, вирізняється віртуозним виконанням національних інструментальних творів сім'я Шерфудінових — музик у четвертому поколінні.

Відкриваючи виставку, представник Кримського республіканського фонду національної злагоди Михайло Таужанов підкреслив, що чудове багатоголосся національної музики, в якому звучить душа багатьох народів, нам треба слухати частіше, щоб ширіше відкривали одне одному серця люди різних національностей, але однієї Вітчизни — України.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

На знімку: презентація в Києві.

Ольга КРАСОВСЬКА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Про те, що було і буде

Скляний дощ

П'ятий міжнародний симпозіум гутного скла проходив у Києві та Львові. Професіонали-художники зустрілися із мистецтвознавцями й галеристами. А ми, глядачі-споживачі, торкнулися мереживної, тендітної краси скляних витворів, відкрили для себе унікальні можливості матеріалу. Специфіка скла дозволяє художникам експериментувати з формою і технологіями, втілювати оригінальні фантазії та творчі задуми.

На виставці в Національному художньому музеї України (Київ) було представлено тридцять робіт з музейних та приватних колекцій.

На знімку: у Львові рижанка Аїда Мункевич працює над композицією «Чорні сурми».

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Букет «Чорнобривців» — від дуету Анісімових

Три нові музичні альбоми заслужені артисти республіки Любов і Віктор Анісімови не випадково презентували у Вінниці. Тут вони працювали майже десять років. До першого з них («Мої батьки») ввійшли ранні твори. Альбом з ліричною назвою «Чорнобривці» вмістив нові пісні. Крім того, брат і сестра мають у своєму репертуарі чимало пісень народів світу — італійських, грецьких, німецьких... Їх зібрано в альбомі, записаному російською мовою, під назвою «Страни і континенти».

Записано й видано нові роботи в музичних студіях «Апріс» і «МЕД».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311200.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:

03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 446-91-37,

441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos